ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷି ଓ ସମୁଦ୍ରବିକାଶ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଘରୋଇ (ଲୋକସଂପର୍କ)
ବିଭାଗର ଅଭିନବ ଇଂରାଜୀ ପ୍ରକାଶନ

VISIT ORISSA

ପ୍ରତିବର୍ଷ ଓଡ଼ିଶାର କୀର୍ତ୍ତି-ସମ୍ଭାର, ଶିଳ୍ପ-ସମୃଦ୍ଧି ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ-ବୈଭବ ଦେଖିବାକୁ ଯେଉଁ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ସହସ୍ର ସହସ୍ର ସଂଖ୍ୟାରେ ଆସୁଅଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଏ ବହିରୁ ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ରହିଲେ ସେମାନେ ଓଡ଼ିଶା ସଂକ୍ରାନ୍ତ ଯାବତୀୟ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ତଥ୍ୟ ଏଥିରୁ ଅବଗତ ହେବେ ଏବଂ ଏଥିରେ ସନ୍ନିବିଷ୍ଟ ଚିତ୍ରାବଳୀରୁ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ଓ ସାମଗ୍ରୀମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ସମ୍ୟକ୍ ଧାରଣା କରିପାରିବେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ମଧ୍ୟ ସାଧାରଣ ପାଠକପାଠିକାଙ୍କ ଜ୍ଞାନବର୍ଦ୍ଧନ ଓ ମନୋରଞ୍ଜନ ନିମନ୍ତେ ଏଥିରେ ଅନ୍ୟତ୍ର-ଅପ୍ରାପ୍ୟ ବହୁତ ବିଷୟ ରହିଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ—ପ୍ରତିଖଣ୍ଡ ଟ୫୧ ମାତ୍ର (ରେଜିଷ୍ଟ୍ରି ଡାକରେ ନେଲେ ମାସୁଲ ଅଧିକା ପଡ଼ିବ)

ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ ପତ୍ର ଲେଖନ୍ତୁ—

(୧) ଘରୋଇ (ଲୋକସମ୍ପର୍କ) ବିଭାଗ ଅଫିସ
ପୋ: ଅ: ନିଉକାପିଟାଲ ଭୁବନେଶ୍ୱର
(ପୁରୀ) ଓଡ଼ିଶା

(୧) ଆପଣଙ୍କ ଜିଲ୍ଲାର
ଲୋକସମ୍ପର୍କ ଅଫିସ

सत्यमेव जयते

Presented to "Pragati Utkal Sangha"
By
[signature]
27.12.58

ଓଡ଼ିଶାରେ

କୃଷି ଓ ସମୂହ ବିକାଶ

ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ଅଗ୍ରଗତି

୧୯୫୮

ଉତ୍କଳ ସଂଘ ଲାଇବ୍ରେରୀ
ନଂ ୦/୪୪
ତା 27 NOV 1958
ରାଉରକେଲା

ପ୍ରକାଶକ
ଘରୋଇ (ଲୋକସଂପର୍କ) ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ'ର
କିପରି ଗ୍ରାହକ ହେବେ

ଆପଣମାନଙ୍କ ନିଜ ଜିଲ୍ଲାର ପବ୍ଲିକ୍ ରିଲେସନ୍ସ ଅଫିସର୍ଙ୍କୁ ଅଗ୍ରିମ ଦୁଇଟଙ୍କା ଚାନ୍ଦା ଦେଇଦେଲେ ବା ମନିଅର୍ଡର କରିଦେଲେ ସେ ବର୍ଷକ ପାଇଁ ଆପଣଙ୍କୁ 'ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ'ର ଗ୍ରାହକ କରି ଦେବେ । ଆପଣ ଘରେ ବସି ଡାକ ଯୋଗେ ମାସକୁ ମାସ ବାରମାସ ଯାଏ ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପାଉଥିବେ । ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ପ୍ରତି ଇଂରାଜୀ ମାସର ୧୫ ତାରିଖ ଦିନ ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ।

ଏହା ନ କରି ଆପଣ ଯଦି ତଳଲିଖିତ ଠିକଣାକୁ ଦୁଇଟଙ୍କା ଅଗ୍ରିମ ପଠାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ବା ମନିଅର୍ଡର କରି ଦିଅନ୍ତୁ, ତାହାହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆପଣ ବର୍ଷକପାଇଁ ଉତ୍କଳ ପ୍ରସଙ୍ଗର ଗ୍ରାହକ ହୋଇ ପାରିବେ । ଚିଠିରେ ବା ମନିଅର୍ଡର କୁପନରେ ନିଜ ନାଁ, ଗାଁ ନାଁ ଓ ଡାକଘର ନାଁ ପରିଷ୍କାର ଭାବରେ ଲେଖିବେ ।

ପବ୍ଲିକ୍ ରିଲେସନସ୍ ଅଫିସର୍
ଗଭର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଅଫ୍ ଓଡ଼ିଶା
ପୋ: ଅ: ନିଉ କାପିଟାଲ ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଜିଲା ପୁରୀ

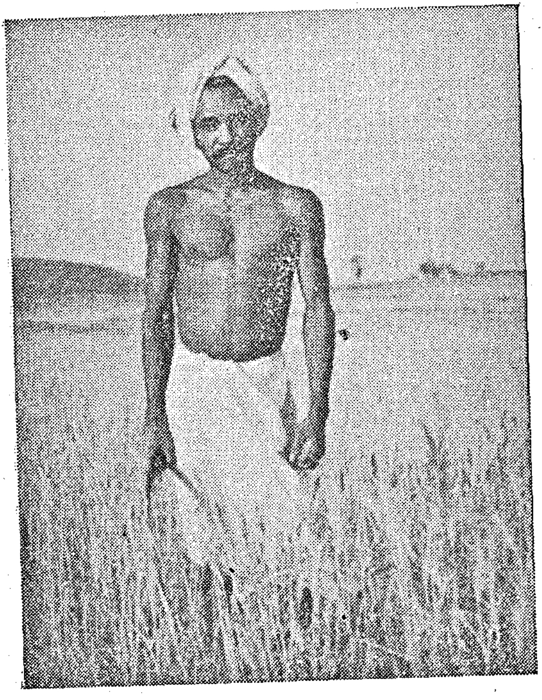

ଧାନ କିଆରୀ ଭିତରେ କୋରାପୁଟର ଆଦିବାସୀ ।
ସେ ତା କ୍ଷେତରେ ଏବେ ସାର ଓ ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡି
ଆଦି ବ୍ୟବହାର କରି ଅଧିକ ପରିମାଣରେ
ଧାନ ଅମଳ କରୁଛି

ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ଗହମ କ୍ଷେତରେ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କର୍ମିଗଣ

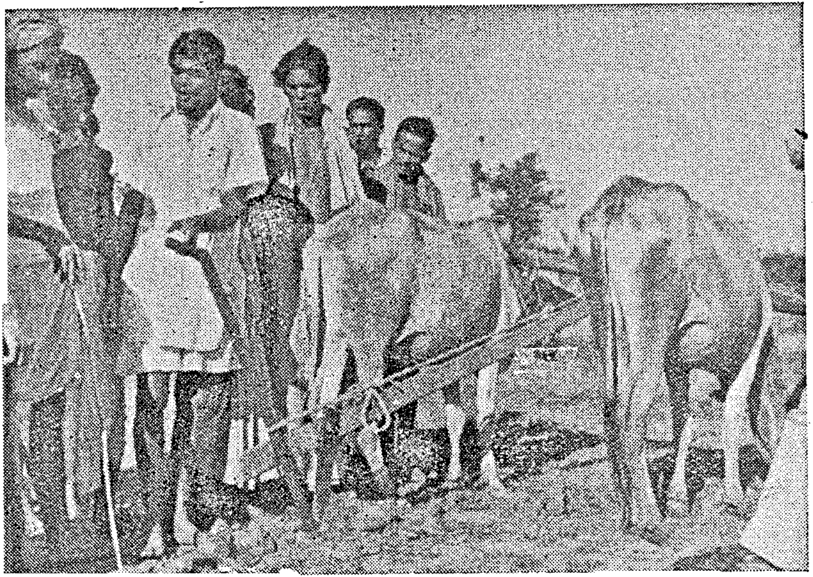

ବ୍ଲକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ଲଙ୍ଗଳ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଉଛି ।
ଗ୍ରାମସେବକ ଏହି ଲଙ୍ଗଳ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୃଷୀଙ୍କୁ ବୁଝାଉଛନ୍ତି ।
କୃଷୀମାନେ ଆନନ୍ଦରେ ଏହି ଲଙ୍ଗଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଛନ୍ତି

DEC. 27 NOV 1958

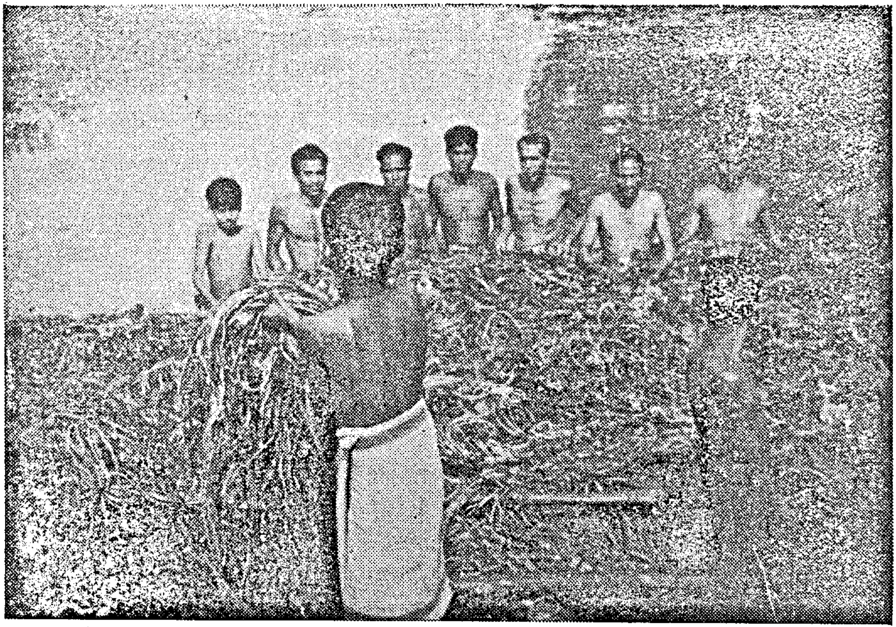

ପଲ୍ଲୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଓପାଟେଶ୍ୱୀ ଦଳରୁ ଖତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଉଛି । ଗତ ଦୁଇବର୍ଷ ଭିତରେ ୨୩ ହଜାର ଟନ୍‌ରୁ
ଅଧିକ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଏହିପରି ଭାବରେ ତିଆରି କରାଯାଇ କ୍ଷେତରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି

ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷି

ଭାରତର ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ପରିମାଣରେ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଚଳେ । ସମଗ୍ର ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକସଂଖ୍ୟାର ଶତକଡ଼ା ପ୍ରାୟ ୯୬ ଭାଗ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳରେ ବାସ କରନ୍ତି ଏବଂ ଶତକଡ଼ା ପ୍ରାୟ ୮୦ ଭାଗ ଲୋକ କୃଷି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଚଳନ୍ତି । ତେଣୁ ଓଡ଼ିଶାର ଜାତୀୟ ଆୟର ଅଧିକାଂଶ କୃଷିରୁ ହିଁ ମିଳିଥାଏ । ଯେତେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷି ଉନ୍ନତ ଅବସ୍ଥାକୁ ନ ଆସିଛି, ସେତେ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ରାଜ୍ୟର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଜୀବନଧାରଣପ୍ରଣାଳୀରେ ଉନ୍ନତି ହେବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ପୁଣି ଓଡ଼ିଶାରେ କୃଷି କହିଲେ ପ୍ରଧାନତଃ **ଧାନଚାଷ** ବୁଝାଏ ।

ପୃଥିବୀରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କରେ ଏକରେ ଜମିରୁ ଯେତେ ଧାନ ଆମଦାନି ହୁଏ, ଭାରତରେହାରାହାରି ତା'ଠାରୁ ଊଣା ହୁଏ । ପୁଣି ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏକର ପିଛା ଆମଦାନି ସବୁଠାରୁ କମ୍ । ଗତ ଦ୍ୱିତୀୟ ମହାଯୁଦ୍ଧ ଭିତରେ ଜମିର ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ବଢ଼ାଇବା, ଜଳସେଚନ ସୁବିଧା କରାଇବା ଇତ୍ୟାଦି ଦିଗରେ ବିଶେଷ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆ ନ ଯିବା ଫଳରେ ଏହି ଉତ୍ପାଦନ ପରିମାଣ ଆହୁରି କମିଯାଇଥିଲା ।

ସମଗ୍ର ଭାରତରେ ଏକରପିଛା ହାରାହାରି ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ ୧୨୪୦ ପାଉଣ୍ଡ ହେଉଥିବାସ୍ଥଳେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହା କେବଳ ୯୭୫ ପାଉଣ୍ଡ । ଏହା ଫଳରେ ଓଡ଼ିଶାର ଘୋର ବୈଷୟିକ କ୍ଷତି ହେଉଛି ।

ଏକ ହିସାବରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ଇଜପ୍‌ଟରେ ଏକର ପିଛା ଯେତେ ଧାନ ଉତ୍ପାଦନ ହେଉଛି, ଓଡ଼ିଶାରେ ଯଦି ସେତିକ କରାଯାଇ ପାରନ୍ତା, ତେବେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ବର୍ଷକୁ ୨୧୩.୫ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ମିଳନ୍ତା । ଜାପାନୀ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଚାଷ କରି ଜାପାନର ଲୋକମାନେ ବର୍ଷକୁ ଏକର ପିଛା ଯେତିକ ଧାନ ପାଆନ୍ତି, ଓଡ଼ିଶାରେ ଯଦି ତାହା ହୋଇପାରନ୍ତା ତେବେ ବର୍ଷକୁ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକେ ୨୭୦.୭ କୋଟି ଟଙ୍କା ଅଧିକ ପାଆନ୍ତେ । କେବଳ ଧାନର ଉତ୍ପାଦନ ବଢ଼ିଲେ ତ ଏହି ଲାଭ ହୁଅନ୍ତା । ସେହିପରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଫସଲର ଉତ୍ପାଦନ ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କ ସମକକ୍ଷ ହେଲେ ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ପଦ କିଭଳି ଭାବରେ ବଢ଼ନ୍ତା, ଏଥିରୁ ତାହା ସହଜେ ଅନୁମାନ କରି ହେବ । ଓଡ଼ିଶାର ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ଏକ ପ୍ରଧାନ କାରଣ ହେଉଛି, ଏଠା କୃଷିର ଏହି ଅନୁନ୍ନତ ଅବସ୍ଥା । ସେଇଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଯୋଜନା ସମୟରେ କୃଷି ଉପରେ ଅଧିକ ଜୋର ଦିଆ ଯାଇଥିଲା । ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାରେ ଏକ ସୁଚିନ୍ତିତ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ କୃଷି ଉତ୍ପାଦନର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉଛି ।

କୃଷି ଉତ୍ପାଦନ

ଓଡ଼ିଶାର ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାରେ ବିଭିନ୍ନ ରୀତିରେ କୃଷିର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରିବାପାଇଁ ପରିକଳ୍ପନା କରାଯାଇଛି । ଅଧିକ ପରିମାଣରେ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଦିଗରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଧିକ ଜମିରେ ଖାଦ୍ୟୋପଯୋଗୀ ଫସଲ ଓ ଅର୍ଥକର ଫସଲ ଚାଷ କରିବାପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ମୂଳରୁ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟନ୍ ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉଥିଲା । ଏହାର ଶତକଡ଼ା ୩୦ ଭାଗ ଅଧିକ ଫସଲ

ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା କରାଯାଇ, ଅଧିକ ବିହନ ଖତ ଓ ସାର ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇ, ଜମି ଉଦ୍ଧାର କରାଯାଇ ଓ ଉନ୍ନତତର କୃଷି ପ୍ରଣାଳୀ ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ବାବଦରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ କରିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି: —

କାର୍ଯ୍ୟ	ଯୋଜନା କାଳ ମଧ୍ୟରେ ହାସଲ ହେବାକୁଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ	୧୯୭୦-୭୧ ମସିହା ସୁଦ୍ଧା ଟନ୍ ଆକାରରେ ଅତିରିକ୍ତ ଉତ୍ପାଦନ
ବୃହତ୍ ଜଳସେଚନ	୮,୦୦,୦୦୦ ଏକର	୧,୭୦,୦୦୦
କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ	୨,୦୦,୦୦୦ ଏକର	୪୦,୦୦୦
ଯବକ୍ଷାରଜାନ ମିଶ୍ରିତ ସାର	୪୦,୦୦୦ ଟନ୍	୮୨,୦୦୦
ସୁପର ଫସଫେଟ୍	୨୦,୦୦୦ ଟନ୍	୪୦,୦୦୦
ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ	୧୨,୦୦୦ ଟନ୍	୧୨,୦୦୦
କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖତ	୧୨,୫୦,୦୦୦ ଟନ୍	୩୭,୦୦୦
ସବୁଜ ଖତ	୧୭,୦୦୦ ଟନ୍	୯୭,୦୦୦
ଧାନ ବିହନ ବଣ୍ଟନ	୫୩,୩୨୦ ଟନ୍	୨୧୩,୦୦୦
ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିହନ	୩,୦୦୦ ଟନ୍	୧୩,୭୦୦
ଅନାବାଦୀ ଜମି ଆବାଦ	୧୨,୦୦୦ ଏକର	୨,୦୦୦
ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ	୭୫,୦୦୦ ଏକର	୮,୦୦୦
ଉନ୍ନତ ଧରଣର କୃଷିପ୍ରଣାଳୀ	୨୫୦,୦୦୦ ଏକର	୫୦,୦୦୦
ମୋଟ	... ...	୭,୫୧,୭୦୦

ଉପରିଲିଖିତମତେ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ବୃଦ୍ଧି କରାଯିବା ଛଡ଼ା ଅଧିକ ଜମିରେ ଅର୍ଥକର ଫସଲ ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଓ ୧୯୬୦-୬୧ ମସିହା ଶେଷ ବେଳକୁ ଉତ୍ପାଦନ ଦିଗରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହେବ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହୋଇଛି :—

ଫସଲ			୧୯୬୦-୬୧ ସୁଦ୍ଧା ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ
ଝୋଟ	...	...	୩୫୦,୦୦୦ ଗାଣ୍ଠି
କପା	...	...	୩୦,୦୦୦ ଗାଣ୍ଠି
ଆଖୁ	...	...	୧,୬୧୨,୦୦୦ ଟନ୍
ତୈଳବୀଜ	...	...	୯୦,୦୦୦ ଟନ୍

ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କୃଷି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ତିନୋଟି ପ୍ରଧାନ ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ କରାଯାଇଛି, ଯଥା — (୧) କୃଷି ଗବେଷଣା, (୨) କୃଷି ଶିକ୍ଷା ଓ (୩) କୃଷି ସଂପ୍ରସାରଣ ।

(୧) କୃଷି ଗବେଷଣା

କୃଷି ବିଭାଗର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ, ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ, ରସାୟନ, କୀଟତତ୍ତ୍ୱ, ଛତୁ ବିଜ୍ଞାନ ଓ ଫଳଫୁଲ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗମାନଙ୍କରେ ସଂପାଦିତ ହୋଇଥାଏ । ଯୋଜନାର ପ୍ରଥମ ୩ ବର୍ଷ ହେଲା ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷା ଯୋଜନାରେ ହେଉଥିବା ଖର୍ଚ୍ଚକୁ ଭାରତ ସରକାର ବହନ କରୁଛନ୍ତି । ଏହା

ସହିତ ଉନ୍ନୟନ ଦିଗରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକ କରାଯାଉଛି :—

(୧) ରାଜ୍ୟ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଫାର୍ମର ଉନ୍ନୟନ ।

(୨) ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନର ପୁନର୍ଗଠନ ।

(୩) ଉଦ୍ଭିଦ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ଉନ୍ନୟନ ।

(୪) ରସାୟନ ବିଭାଗର ଉନ୍ନୟନ ।

(୫) କୃଷିଯନ୍ତ୍ର ବିଭାଗର ଉନ୍ନୟନ ।

(୬) ଛତ୍ରୁ ବିଜ୍ଞାନ ବିଭାଗର ଉନ୍ନୟନ ।

(୭) କୀଟତତ୍ତ୍ୱ ବିଭାଗର ଉନ୍ନୟନ ।

(୮) ଫଳଫୁଲ (ଗବେଷଣା) ବିଭାଗର ଉନ୍ନୟନ ।

(୯) ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷା ।

ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗବେଷଣା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ସୁବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଯୋଜନାକାଳରେ ଏ ସବୁ ଗବେଷଣା ବିଭାଗ ଗୁଡ଼ିକର ଅଭିବୃଦ୍ଧି କରାଯାଉଛି । ଜମିରେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଓ ଗବେଷଣାର ଫଳାଫଳ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚାଷୀଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଜମିରେ ଗବେଷଣାର ଫଳାଫଳ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ସକାଶେ ରାଜ୍ୟ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଫାର୍ମ ତରଫରୁ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗକୁ ସୁବିଧା ଦିଆଯାଇଛି । ଭୁବନେଶ୍ୱର କୃଷି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରର ଛାତ୍ରମାନଙ୍କୁ ବ୍ୟାବହାରିକ ଶିକ୍ଷା ଦେବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଫାର୍ମରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । କୃଷି ରସାୟନ ସମ୍ପର୍କରେ ଗବେଷଣା ଭାର ନେବାଛଡ଼ା ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାରାବାହିକ ମୃତ୍ତିକା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଭାର ନେବାପାଇଁ ରସାୟନ ବିଭାଗକୁ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ କରାଯାଇଛି । ସମ୍ବଲପୁରଠାରେ

ଥିବା ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷା କେନ୍ଦ୍ରରେ କୃଷିର ଜମିରୁ ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥିବା ମୃତ୍ତିକାଗୁଡ଼ିକର ନମୁନା ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଏ ଓ ମୃତ୍ତିକାର ନମୁନାଗୁଡ଼ିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରାଯାଇ ଯେଉଁ ଫଳ ଲାଭହୁଏ, ତାକୁ ଭିତ୍ତି କରି ଉପଯୁକ୍ତ ଖତ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ପାଇଁ କୃଷୀମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଏ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଥିବା କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗରେ ଯେଉଁ ସବୁ ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉଛି, ତାହା ଛଡ଼ା ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି । ଏହି ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟର ଆଂଶିକ ଖର୍ଚ୍ଚ "କମୋଡ଼ିଟି କମିଟି" ବହନ କରନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କରେ ବିଶେଷ ଧରଣର ଫସଲ ସଂପର୍କରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଏ ।

ସାଇଟ୍ରସ୍ (ବା ଲେମ୍ବୁ ଜାତୀୟ ଫଳ) ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରର ଉନ୍ନୟନ :—ଏହି କେନ୍ଦ୍ରଟି ଅନଗୁଳଠାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏଠାରେ ଲେମ୍ବୁଜାତୀୟ ଫଳବୃକ୍ଷ ସଂପର୍କରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଏ । ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରାଯାଇଛି । ଗବେଷଣାଗାର ପାଇଁ ଘର ଓ ଜଳସେଚନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଅତିରିକ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏହି ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବପରି କାମ ହେବ ।

ଝୋଟ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ—ଏହି ଯୋଜନାରେ ସମୁଦାୟ ଖର୍ଚ୍ଚ ଭାରତୀୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଝୋଟ କମିଟି ବହନ କରୁଛନ୍ତି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାଠାରେ ଝୋଟ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏଠାରେ ଝୋଟ ବୃକ୍ଷର

ବିଭିନ୍ନ ଦିଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏହି ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁରହିବ ।

କପା ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା :— କପା ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ର ଚକୁଳିଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଅରକାବାଲିଠାରେ ଏହାର ଗୋଟିଏ ଉପକେନ୍ଦ୍ର ଅଛି । ଜଳସେଚିତ ହେଉଥିବା ଜମି ଓ ଜଳସେଚିତ ନ ହେଉଥିବା ଜମିରେ କି କି ପ୍ରକାର କପା ଚାଷ ହୋଇପାରିବ, ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖାଯାଉଛି ଓ ୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ କପା ଚାଷ କରିବା, ଜମିରେ ଖତ ଦେବା ଓ ପର୍ଯ୍ୟାୟକ୍ରମେ ଚାଷ କରିବା ସଂପର୍କରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଉଛି ।

ଆଖୁ ସଂପର୍କରେ ଗବେଷଣା :— ପ୍ରଧାନ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରଟି ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏ କେନ୍ଦ୍ରର ଗୋଟିଏ ଶାଖା ରାୟଗଡ଼ାଠାରେ ଅଛି । ବିଭିନ୍ନ କିସମର ଆଖୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଓ ଓଡ଼ିଶାର ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଚାଷ ହୋଇପାରିବା ଭଳି ଉପଯୁକ୍ତ ନମୁନା ବାହାର କରିବା ଏହି ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅଟେ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଗବେଷଣା ଉପକେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହେବ ।

ଗୁଡ଼ ତିଆରି ଓ ସାଇତି ରଖିବା ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା :— ଆଖୁପେଡ଼ା କଳ, କରେଇ, ଚୁଲି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଓ ଗୁଡ଼ ସାଇତି ରଖିବା ସମ୍ପର୍କରେ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରଣାଳୀ ବାହାର କରିବା ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା ଚାଲିଛି ଓ ଏହା ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ହଳଦି ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା :— ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ଜି: ଉଦୟଗିରିଠାରେ ହଳଦି ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଉନ୍ନତ ଧରଣର ହଳଦ ବାଛିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏଠାରେ ହଳଦ ଚାଷର ଉଦ୍ଭିଦତତ୍ତ୍ୱ, ରସାୟନିକ, ଜୀବାଣୁବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟକ ଓ କୀଟତତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟକ ଗବେଷଣା ଚାଲିଛି । ଏ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ତୈଳବୀଜ ସମ୍ପର୍କରେ ଗବେଷଣା :— ୧୯୫୭-୫୮ ମସିହାରୁ ତୈଳବୀଜ ଗବେଷଣା ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରଟି ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଏଠାରେ ତୈଳବୀଜ ସମ୍ପର୍କରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଉଛି । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ନଡ଼ିଆ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା :— ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳଠାରେ ଥିବା ନଡ଼ିଆ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ନଡ଼ିଆ ଚାଷ କରିବା, ନଡ଼ିଆ ଗଛମୂଳରେ ଖତ ଦେବା ଆଦି ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା ଚାଲିଛି । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ଗୁଆ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା :— ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳଠାରେ ଥିବା ନଡ଼ିଆ ଗବେଷଣା କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗୁଆ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଉଛି । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ଗୋଲମରିଚ ଓ ଅଳେଇଚ ସମ୍ପର୍କରେ ଗବେଷଣା:— ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳଠାରେ ଥିବା ବଟାନିକାଲ ସେକ୍‌ସନ ଓ ପଟାଙ୍ଗି ଫାର୍ମରେ ଗୋଲମରିଚ ଓ ଅଳେଇଚ ସମ୍ପର୍କରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଉଛି । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

(୨) କୃଷି ଶିକ୍ଷା ଓ ତାଲିମ

କୃଷି ବିଭାଗର ଗବେଷଣା ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରସାର ଘଟିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିଭିନ୍ନ ଗବେଷଣା ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ କର୍ମଚାରୀ ଯୋଗାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଯଥେଷ୍ଟ ବଢ଼ିଯାଇଛି । ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀର କର୍ମଚାରୀ ତିଆରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ଶିକ୍ଷା ଓ ତାଲିମ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି ।

କୃଷି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟର ଉନ୍ନତି :— କୃଷି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ ଆଜକୁ ଚାରି ବର୍ଷ ହେଲା ସ୍ଥାପିତ ହେଲଣି । ୧୯୫୮ ମସିହା ମଇ ମାସରେ ପ୍ରଥମ ଦଫା କୃଷି-ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ ଏହି ମହାବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛନ୍ତି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀରେ ଯେତେ ସଂଖ୍ୟାରେ ଛାତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା ଓ ପ୍ରକୃତରେ ଯେତେ ଜଣ ନାମ ଲେଖାଇଥିଲେ, ସେ ସଂପର୍କୀୟ ହିସାବ ତଳେ ଦିଆଗଲା:—

	ଲକ୍ଷ୍ୟ	ନାମ ଲେଖାଇଥିବା ଛାତ୍ରସଂଖ୍ୟା
ପ୍ରଥମ-ବାର୍ଷିକ	୩୨	୩୦
ଦ୍ୱିତୀୟ-ବାର୍ଷିକ	୪୮	୩୯
ତୃତୀୟ-ବାର୍ଷିକ	୪୮	୩୧
ଚତୁର୍ଥ-ବାର୍ଷିକ	୨୫	୧୭

୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ ପ୍ରଥମ, ଦ୍ୱିତୀୟ, ତୃତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ଶ୍ରେଣୀମାନଙ୍କରେ ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକର ସଂଖ୍ୟା ଯଥାକ୍ରମେ ୬୪, ୬୪, ୪୩ ଓ ୪୮କୁ ବଢ଼ାଇ ଦିଆଯିବ ।

ସବ୍-ଓଭରସିୟର ଓ ଫିଲଡ୍‌ମ୍ୟାନ ଡେମନ୍‌ଷ୍ଟ୍ରେଟର ତାଲିମ :—ବାଲିଆ ଓ ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡାରେ ଥିବା ମୌଳିକ ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ିକ ସହିତ କୃଷି ସବ୍-ଓଭରସିୟର ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ରଖାଯାଇଛି । ଫିଲଡ୍‌ମ୍ୟାନ ଡେମନ୍‌ଷ୍ଟ୍ରେଟର ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରଟି ମହିଷାପାଟରେ ଥିବା ମୌଳିକ କୃଷି ସ୍କୁଲ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହୋଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ତାଲିମ ପାଇବା ସକାଶେ ୪୦ ଜଣ କୃଷି ସବ୍-ଓଭରସିୟର ଓ ୨୦ ଜଣ ଫିଲଡ୍‌ମ୍ୟାନ୍ ଡେମନ୍‌ଷ୍ଟ୍ରେଟର ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଏ ସ୍କୁଲମାନଙ୍କରୁ ୪୦ ଜଣ କୃଷି ସବ୍-ଓଭରସିୟର୍ ଓ ୧୨ ଜଣ ଫିଲଡ୍‌ମ୍ୟାନ ଡେମନଷ୍ଟ୍ରେଟର ଉତ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ୪୦ ଜଣ କୃଷି ସବ୍‌ଓଭରସିୟର୍ ଓ ୧୯ ଜଣ ଫିଲଡ୍‌ମ୍ୟାନ୍ ଡେମନଷ୍ଟ୍ରେଟର ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ତାଲିମ ପାଇଁ ୪୦ ଜଣ ସବ୍-ଓଭରସିୟର ଓ ୨୦ ଜଣ ଫିଲଡ୍‌ମ୍ୟାନ୍ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ ।

ସଂପ୍ରସାରଣ ତାଲିମ :— ସମୂହବିକାଶ ଓ ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ଯୋଜନା ବ୍ଲକମାନଙ୍କରେ ଗ୍ରାମସେବକରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଯୋଜନାକାଳରେ ମହିଷାପାଟ (ଢେଙ୍କାନାଳ-ଜିଲ୍ଲା), ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡା (ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା) ଓ ବାଲେଶ୍ୱରଠାରେ ୩ଟି ମୌଳିକ କୃଷି-ସ୍କୁଲ ଓ ବଲାଙ୍ଗୀରଠାରେ ଗୋଟିଏ କୃଷି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଖୋଲାଯାଇଥିଲା । ଗ୍ରାମସେବକମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବା ସକାଶେ ୧୯୫୨ରେ ବଲାଙ୍ଗୀରଠାରେ ଗୋଟିଏ ସଂପ୍ରସାରଣ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ୧୯୫୪ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଏହି ଭଳି କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ଯୋଜନାବେଳେ ଗ୍ରାମସେବକାମାନଙ୍କ ତାଲିମ ସକାଶେ ୧୯୫୫ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ନିକଟସ୍ଥ ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଗର-ଠାରେ ଯେଉଁ ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତି କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଚାଲୁ

ଉଛନ୍ତି । ପ୍ରତି ମୌଳିକ କୃଷି ସ୍କୁଲରେ ୬ ମାସକୁ ଥରେ ୬୦ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଓ ପ୍ରତି ମୌଳିକ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ୬ ମାସକୁ ଥରେ ୩୦ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭର୍ତ୍ତି ହୁଅନ୍ତି । ସଂପ୍ରସାରଣ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରମାନଙ୍କରେ ଗ୍ରାମସେବକରୂପେ ତାଲିମ ପାଇବା ପାଇଁ ୬ ମାସରେ ୧୦୦ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଗ୍ରହଣ କରାଯାନ୍ତି । ଗାର୍ହସ୍ଥ୍ୟ ଅର୍ଥନୀତି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ୨୦ ଜଣ ଗ୍ରାମସେବିକାଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦିଆଯାଏ । ଦ୍ଵିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାକାଳରେ ବ୍ଲକମାନଙ୍କର ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଗ୍ରାମସେବକ ଓ ଗ୍ରାମସେବିକା ଦରକାର ହେଉଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ କରିବାପାଇଁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅତିରିକ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନ ଖୋଲାଯାଇଛି ବା ଖୋଲା-ଯିବାକୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି:—

(୧) ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ବରପାଲିଠାରେ ୪ର୍ଥ ମୌଳିକ କୃଷି ସ୍କୁଲ ।

(୨) ଭୁବନେଶ୍ଵରଠାରେ ଦ୍ଵିତୀୟ କୃଷି-ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

(୩) ଗୋପାଳପୁରଠାରେ ସମାଜ ଶିକ୍ଷା ସଂଗଠନ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର (ପ୍ରତି ୬ ମାସରେ ୪୦ ଜଣ ଲେଖାଏ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଭର୍ତ୍ତି ହେବେ) ।

ବ୍ଲକ ଖୋଲିବା ବିଷୟରେ କୌଣସି ନିଶ୍ଚୟତା ନ ଥିବାରୁ ୧୯୫୮ ଅକ୍ଟୋବର ମାସଠାରୁ ବରପାଲି କୃଷି-ସ୍କୁଲକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେବା ପାଇଁ ଓ ୧୯୫୮ ଅପ୍ରେଲଠାରୁ ରଙ୍ଗେଇଲୁଣ୍ଡାଠାରେ ତୃତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ନ ଖୋଲିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଗ୍ରାମସେବକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପୁନରାବୃତ୍ତି ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦିଗ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବ ବୋଲି ମନସ୍ଥ ହୋଇଛି ।

(୩) କୃଷି ସଂପ୍ରସାରଣ

(କ) ଉନ୍ନତ ଧରଣର ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ; ସଂଗ୍ରହ ଓ ବଣ୍ଟନ

ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଫାର୍ମ ଓ ବିହନ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ :— ବ୍ଲକମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇଦେବା ସକାଶେ ବିଭିନ୍ନ ଫସଲର ମୂଳ ଓ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ବିହନ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଲାଗି ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାକାଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୨୫ ଏକର ବିଶିଷ୍ଟ ୧୦୦ ଗୋଟି ନୂଆ ବିହନ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରା ଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୨୨ଟି ବିହନ ଫାର୍ମ ୧୯୫୬-୫୭ ମସିହାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଏହା ଛଡ଼ା ହୀରାକୁଦ ଅଞ୍ଚଳରେ ୧୧ଟି ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୫୦ଟି ବିହନ ଫାର୍ମ ଖୋଲିବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରାଯାଇଥିଲା । ଅବଶିଷ୍ଟ ୨୮ଟି ବିହନ ଫାର୍ମ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ସ୍ଥାପିତ ହେବ ବୋଲି ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି ।

ଆଳୁ ସାଇତ ରଖିବା ପାଇଁ ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାର ସ୍ଥାପନ :— ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଭଲ ଆଳୁ ସାଇତି ରଖିବା ଓ ଯୋଗାଇଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କଟକରେ ଥିବା ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାରର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରାଯାଇଛି ଓ ସେଠାରେ ବର୍ଷକୁ ୧୫,୦୦୦ ମହଣ

ଆଳୁ ସାଇତ ରଖିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସମ୍ବଲପୁର ଠାରେ ମଧ୍ୟ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାର ନିର୍ମିତ ହେଉଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏହାର ନିର୍ମାଣ ଶେଷ ହେଲେ ସେଠାରେ ୫୦୦୦ ମହଣ ଆଳୁ ସାଇତା ହୋଇ ରହିବ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏହି ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାରଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ।

୧୯୫୬-୫୭ ଓ ୧୯୫୭-୫୮ ମସିହାରେ ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ବିଭିନ୍ନ ରକମର ବିହନ କପର ବଣ୍ଟାଯାଇଥିଲା ଓ ୧୯୫୮-୫୯ରେ କପର ବଣ୍ଟାଯିବାର ସ୍ଥିର ହୋଇଛି, ତାହାର ବିବରଣୀ ପରପୃଷ୍ଠାରେ ଦିଆଗଲା :—

ବିହନ ବଣ୍ଟନ (ମହଣରେ ହିସାବ)

ଯୋଜନାର ନାମ	୧୯୫୬-୫୭ ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ	୧୯୫୭-୫୮ ଲକ୍ଷ୍ୟ	ହୋଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ (ଆନୁମାନିକ)	୧୯୫୮-୫୯ ଲକ୍ଷ୍ୟ
ଉନ୍ନତ ଧାନ ବିହନର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବଣ୍ଟନ ...	୩୪,୮୬୦	୬୦,୦୦୦	୩୮,୬୬୪ *୬,୦୦୦	୬୨,୫୦୦
ଉନ୍ନତ ଗହମ ବିହନର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବଣ୍ଟନ ...	୨,୨୩୫	୭,୦୦୦	୫,୧୬୦	୮,୦୦୦
ଉନ୍ନତ ବୁଟ ବିହନର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବଣ୍ଟନ ...	୬୪୦	୧,୦୦୦	୧,୨୬୧	୧,୫୦୦

* ଜାତୀୟ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଓ ସମୂହ ବିକାଶ ବ୍ଲକମାନଙ୍କରେ ବିନିମୟ ଭିତ୍ତିରେ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଉନ୍ନତ ଘଂ ଓ ବାଜସ ଜାଣ୍ଡସୁ ବହନର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବଣ୍ଟନ ...	୧୦୩	୧,୨୦୦	—	୧,୫୦୦
ରବ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହନ ବଣ୍ଟନ	୩,୧୫୭	୭,୦୦୦ *୭,୦୦୦	୭,୭୨୦ ୧,୪୯୨	୭,୦୦୦

(ଡାଲୁଅ ଧାନ)

ଆଳୁ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା (ଆଳୁ ବହନର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବଣ୍ଟନ)	—	୪,୦୦୦	—	୪,୦୦୦
ପରିବା ମଞ୍ଜି ବଣ୍ଟନ (ଟଙ୍କା ଆକାରରେ)	୩୭,୦୦୦	୪୦,୦୦୦	୪୦,୦୦୦	୪୦,୦୦୦

* ମରୁଡ଼ିଗ୍ରସ୍ତ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କର ଗରଜ ମେଣ୍ଟାଇବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ।

(ଖ) ଖତ ଓ ସାର ଉତ୍ପାଦନ, ସଂଗ୍ରହ ଓ ବଣ୍ଟନ

ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ତିଆର (ହାଡ଼ ସିଝାକଲ) :— କୌଣସି ଅଞ୍ଚଳରେ ସଂଗୃହୀତ ହେଉଥିବା ହାଡ଼ଗୁଡ଼ିକରୁ ଗାଁଗହଳରେ ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ତିଆର କରିବା ସକାଶେ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ହାଡ଼ସିଝା କଲ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ହାଡ଼ସିଝା କଲ ବସାଇବା ଓ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୟୋଜନୀୟ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ୩ ଗୋଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ସ୍ଥାପିତ ହୁଏ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୫୫ ଗୋଟି ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୩୦ ଗୋଟି ହାଡ଼ସିଝା କଲ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୮୩ ଗୋଟି କଲ ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ।

ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ବଣ୍ଟନ :— ବେପାରୀ ବା ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୃହୀତ ହେଉଥିବା ହାଡ଼ଗୁଡ଼ିକୁ ଗୁଣ୍ଡ କରିବା ପାଇଁ କୃଷି ବିଭାଗ ଅଧୀନରେ ୪ଟି କର୍ମଚାରୀ ଦଳ ଅଛନ୍ତି । ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡକଲରେ ତିଆର ହେଉଥିବା ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ଶସ୍ତା ଦରରେ ବିକ୍ରି କରାଯାଏ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୩୬୬ ଟନ୍ ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୫୦୦ ଟନ୍ ବଣ୍ଟା ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ । ୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ ୪୦୦୦ ଟନ୍ ଯୋଗାଇବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ଯବକ୍ଷାରଜାନଯୁକ୍ତ ସାର ବଣ୍ଟନ :—୧୯୫୭-୫୮ରେ ସମବାୟ ସମିତିମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦ ଋଣ ଭିତ୍ତିରେ ବ୍ଲକ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ଯବକ୍ଷାରଜାନଯୁକ୍ତ ସାର ବଣ୍ଟନର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଗଞ୍ଜାମ, ଫୁଲବାଣୀ ଓ ବଲାଙ୍ଗିର ଜିଲ୍ଲା-ମାନଙ୍କରେ ବ୍ଲକ ଭିନ୍ନ ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ସମବାୟ ସମିତି

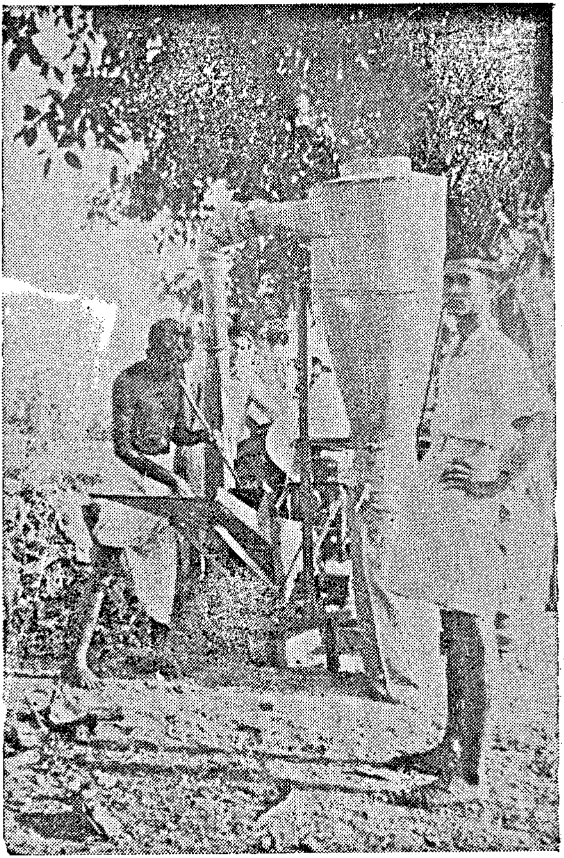

ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ ଯନ୍ତ୍ର । ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଭିତରେ
୧୧୫ଟି ବୋନ୍ ଡାଇଜେଷ୍ଟର ବା ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ପ୍ରସ୍ତୁତକାରୀ
ଯନ୍ତ୍ର ପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି ।
ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଭିତରେ ୮୦୦ ଟନ୍ ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ
କୃଷୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆହୋଇଛି

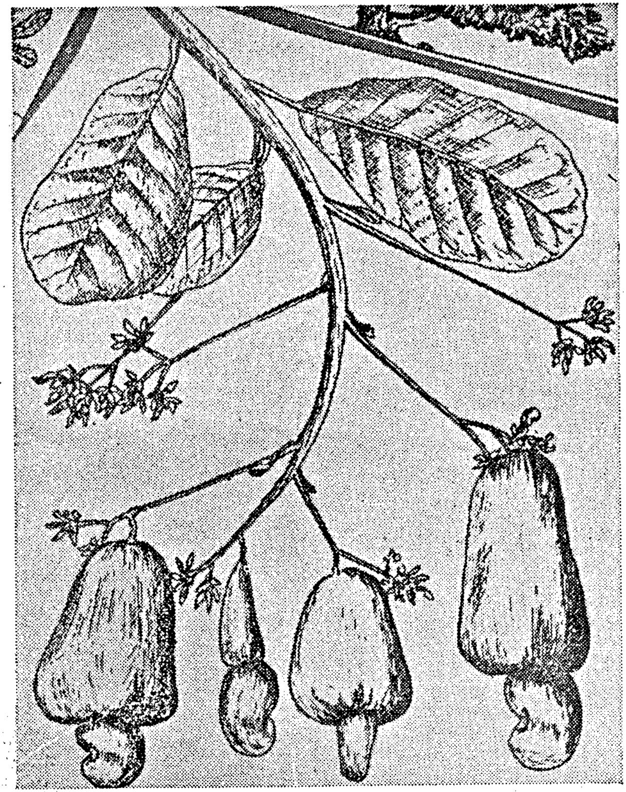

କାଜୁ ବାଦାମ ମଞ୍ଜି ଓ ଗଛ କୃଷୀଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ
ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । ଏହା ଅନୁସାରେ ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଭିତରେ
ଏକ ହଜାର ଏକର ଜମି ପାଇଁ ୫ ହଜାର ମହଣ
ବାଦାମ ମଞ୍ଜି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି

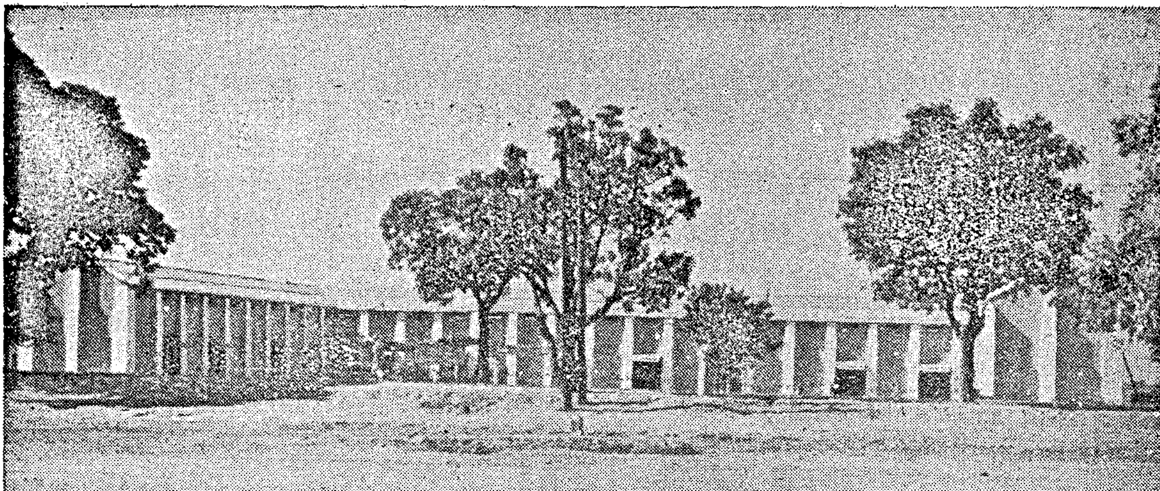

ବରଗଡ଼ଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ରାଜ୍ୟ ଶସ୍ୟାଗାର । ଗତ ବର୍ଷ ଏହା ସ୍ଥାପିତ ହେଲା ।
କୃଷୀମାନଙ୍କ ବଳକା ଧାନ ଆଦି ଏଠାରେ ନିରାପଦରେ ରକ୍ଷାପାଉଛି

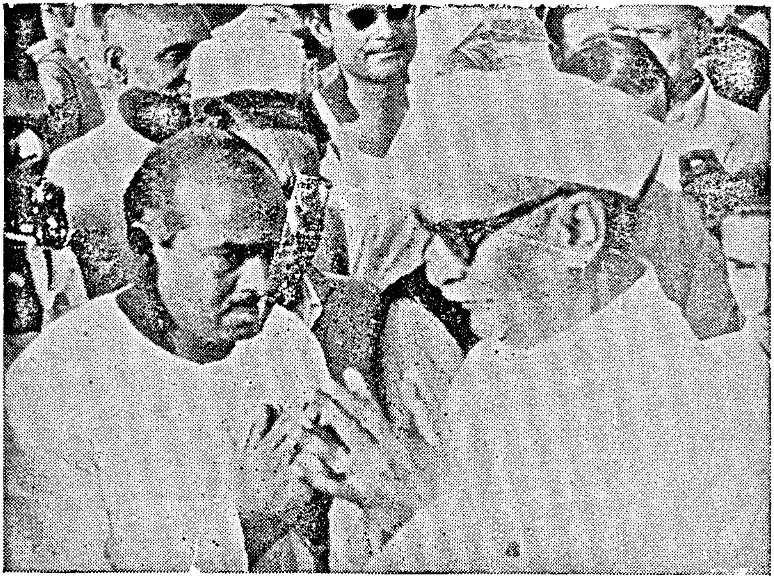

ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟତମ ଆଦର୍ଶ କୃଷୀ ଶ୍ରୀ ଲଡ଼ୁଡ଼ୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କ ସହ
ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଡକ୍ଟର ରାଜେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରସାଦ କରମର୍ଦ୍ଦନ କରୁଛନ୍ତି

ମାନଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ବଣ୍ଟନର ଭାର ଦିଆଯାଇଥିଲା । ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ବଣ୍ଟନକାରୀ ଏଜେଣ୍ଟମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା ଡିପୁ ଓ ସବ୍‌ଡିପୁର ମାଲିକମାନେ ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ବଣ୍ଟନ କରିଥିଲେ । ୧୯୫୮ ମଇ ମାସଠାରୁ ସମୁଦାୟ ବଣ୍ଟନ କାର୍ଯ୍ୟର ଭାର ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତି ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୩,୪୦୭ ଟନ୍ ଯବକ୍ଷାରଜାନଯୁକ୍ତ ସାର ବଣ୍ଟା ଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୨,୦୦୦ ଟନ୍ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିବାର ଅନୁମାନ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୩୫,୦୦୦ ଟନ୍ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ସୁପରଫସ୍‌ଫେଟ ବଣ୍ଟନ:—ସୁପରଫସ୍‌ଫେଟ୍ ବଣ୍ଟନ କରିବାଲାଗି ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତିକୁ ୧୯୫୭-୫୮ଠାରୁ ଏକଚାଟିଆ ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇଛି । ଆଞ୍ଚଳିକ ସମବାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତି, ଶସ୍ୟଗୋଲା ଓ ବୃହଦାକାର ସମବାୟ ଋଣ ସମିତିମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଏହା ବଣ୍ଟନ କରାଯାଏ । ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ସମବାୟ ସମିତି ଗଠିତ ନ ହୋଇଛି, ସେ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ସାର ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ବେ-ସରକାରୀ ବ୍ୟବସାୟୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୩୨୫ ଟନ୍ ସୁପରଫସ୍‌ଫେଟ୍ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୫୦୦ ଟନ୍ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିବାର ଅନୁମାନ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧୦,୦୦୦ ଟନ୍ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ସବୁଜଖତ ବିହନ ବଣ୍ଟନ :—୧୯୫୭-୫୮ରେ ଗ୍ରାମ-ପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ସବୁ ବ୍ଲକରେ ସବୁଜ ଖତ ବିହନର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ

ହୋଇଛି । ଜମିରେ ଛଣପଚ ମଞ୍ଜିର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଗଜା ଉଠାଇବା ସକାଶେ ଛଟାଙ୍କିଆ ପୁଟୁଳାରେ ଧନଚ୍ଚ ମଞ୍ଜି ବଣ୍ଟା ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଧନଚ୍ଚ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଧାନଜମିର ଚାରିପଟେ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଯାଇ ତାକୁ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ମଧ୍ୟ ଚାଲୁ କରାଯିବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧,୪୫୩ ମହଣ ମଞ୍ଜି ବଣ୍ଟା ଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୪,୯୨୭ ମହଣ ମଞ୍ଜି ବଣ୍ଟାଯାଇଥିବାର ଆଶା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୭,୫୦୦ ମହଣ ମଞ୍ଜି ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ସହର କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବଣ୍ଟନ :— ବସ୍ତିରୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖତ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ସହର ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ସବୁ ଆବର୍ଜନା ଓ ବସ୍ତି ଖାତରେ ଜମାକରି ରଖିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜ୍ୟର ୪୨ଟି ସହରରେ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖତ ତିଆରି ହେଉଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଆଉ ୭ଟି କେନ୍ଦ୍ରରେ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ତିଆରି ହେବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୬,୧୭୨ ଟନ୍ ସହର କମ୍ପୋଷ୍ଟ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୨୫,୦୦୦ ଟନ୍ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିବାର ଆଶା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୫୭,୦୦୦ ଟନ୍ ବଣ୍ଟାଯିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ବୋରଝାଞ୍ଜି କମ୍ପୋଷ୍ଟ ତିଆରି ଓ ବଣ୍ଟନ :— ରାଜ୍ୟର ସମୁଦ୍ରକୂଳିଆ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ବୋରଝାଞ୍ଜିରୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖତ ତିଆରି କରାଯାଉଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୫,୭୨୧ ଟନ୍ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୮,୦୦୦ ଟନ୍ ବଣ୍ଟାଯାଇଥିବାର ଅନୁମାନ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨୨,୦୦୦ ଟନ୍ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ରକ୍ତଗୁଣ୍ଡ ତିଆରି :— ରକ୍ତଗୁଣ୍ଡ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ କଂସେଇଖାନାର ଆବର୍ଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ଜମା କରି ରଖିବା ଏ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ୧୯୫୭ ଜୁଲାଇ ମାସରେ ରାଜ୍ୟର ୬ଟି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରକୃତରେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏହି କାମ ଚାଲୁ ରହିବ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୩୫,୦୦୦ ପାଉଣ୍ଡ ରକ୍ତଗୁଣ୍ଡ ତିଆରି ହୋଇ-ଥିବାର ଆଶା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୮୨,୦୦୦ ପାଉଣ୍ଡ ରକ୍ତଗୁଣ୍ଡ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ସ୍ଥାନୀୟ ଅଳିଆ ଆବର୍ଜନାରୁ ଖତ ତିଆରି :— ସ୍ଥାନୀୟ ଅଳିଆ ଆବର୍ଜନାରୁ ଖତ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ୧୯୫୭ ଅକ୍ଟୋବର ମାସଠାରୁ ଗୋଟିଏ ନୂଆ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା । ୮୧ ଗୋଟି ବ୍ଲକରେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଆଉ ୩୧ଟି ବ୍ଲକରେ କାମ ହେବ । ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କର୍ମୀମାନେ ଯେ କେବଳ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ତିଆରି ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷା ଦେବେ ତାହା ନୁହେଁ; ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗ୍ରାମରେ ଯେପରି ବହୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଖାତ ଖୋଳାଯାଏ ଓ ସେ ସବୁ ଅଳିଆରେ ପୋତାଯାଏ ଓ ସବୁ ପ୍ରକାର ଅଳିଆ ଆବର୍ଜନା କମ୍ପୋଷ୍ଟ ତିଆରିରେ ଲାଗେ, ଏହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ସବୁଜଖତ ମଞ୍ଜି ଉତାରିବା, ସବୁଜ-ଖତ ପାଇଁ ଆଇପୋମିଆ ପ୍ରଭୃତି ଗଛ ଲଗାଇବା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରାଯିବ । ଏ ସବୁଥିରୁ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ତିଆରି ହେବ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧,୨୫,୦୦୦ ଟନ୍ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ତିଆରି ହୋଇ-ଥିବାର ଅନୁମାନ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୯,୨୫,୦୦୦ ଟନ୍ କମ୍ପୋଷ୍ଟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

(ଗ) କୃଷି ଉପକରଣ ଓ ଜଳସେଚନ; ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଣ

କୃଷି ଉପକରଣ ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଭଡ଼ା :—୧୯୫୬-୫୭ରେ ସାଧାରଣ ଓ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଗତ ପରିକଳ୍ପନା ଅନୁସାରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ୪୦ଟି ପମ୍ପ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇ ଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ମରୁଡ଼ି ସାହାଯ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ସ୍ୱରୂପ ଅଳ୍ପ ଭଡ଼ାରେ ୧୦୦ଟି ପମ୍ପ ଭଡ଼ା ଦେବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଧରଣର ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଥିଲା । ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨୦୦ଟି ପମ୍ପ ଭଡ଼ା ଦେବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି ।

ନଳକୂଅ ବସାଇବା ଓ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଯୋଜନା:—୧୯୫୬-୫୭ ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଏ ଯୋଜନା ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ କେତେକ ବିଶେଷ ବିଶେଷ ଅଞ୍ଚଳ; ଯଥା—ଆଠଗଡ଼, ତିଗିରିଆ, ବାଙ୍କି, କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳରେ ନଦୀ ଉପତ୍ୟକାମାନଙ୍କରେ ୬ଟି ନଳକୂଅ ଖୋଳିବା ଓ ଜଳସେଚନ ନିମନ୍ତେ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଛୋଟ ଛୋଟ ନଳକୂଅ ଖୋଳିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି ।

କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଖରିଦ ପାଇଁ ଋଣଦାନ :—୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୫ଟି ଟ୍ରାକ୍ଟର, ୨୫ଟି ପମ୍ପ୍ ଖରିଦ କରିବା ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଟ୨,୨୮,୦୦୦୍ ଋଣ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ କୃଷି ଯନ୍ତ୍ରପାତି କିଣିବା ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଋଣ ଦେବା ସକାଶେ ଟ ୮୦,୦୦୦୍ ବରାଦ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଟ୪୦,୦୦୦ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

(ଘ) ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ବୃକ୍ଷ ସଂରକ୍ଷଣ ଯୋଜନା :—ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଜମିରେ ଫସଲକୁ ଆକ୍ରମଣ କରୁଥିବା କୀଟପତଙ୍ଗ ଓ ରୋଗ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ଶସ୍ତା ଦରରେ କୃଷୀମାନଙ୍କୁ କୀଟନାଶକ ଔଷଧପତ୍ର ଓ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି । ବ୍ଲକ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ଯୋଗାଇଦେବା ପାଇଁ ୧୯୫୭-୫୮ ମସିହାରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ ମସିହାରେ ୮୫,୭୫୦ ଏକର ଜମିରେ ବୃକ୍ଷ ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ପ୍ରାୟ ୮୦,୦୦୦ ଏକରରେ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିବାର ଅନୁମାନ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧,୫୦,୦୦୦ ଏକରରେ ଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

(ଙ) ବିଶେଷ ଧରଣର ଫସଲ କୃଷିର ପ୍ରସାର

ଫଳ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା :—ବେ-ସରକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କୁ ଋଣ ଦେଇ, ବାଡ଼ିବଗିଚା ଉଠାଇବା ଦିଗରେ ଆଗ୍ରହୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେଇ ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଖୋଲିଯାଇଥିବା ଫଳ କିଆରୀମାନଙ୍କରୁ ଜାତିଆ କଲମି ଗଛ ଯୋଗାଇ ଅଧିକ ଜମିରେ ଫଳଚାଷ କରିବା ଏ ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ବଲାଙ୍ଗୀର, କୁଲପୋଷ ଓ ପାଲଲହଡ଼ାଠାରେ ୩ଟି ଫଳ କିଆରୀ କରାଯାଇଛି । ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାରେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫଳ କିଆରୀ ଖୋଲିବ । ଅନୁଗୁଳ

ଓ ବଲାଙ୍ଗୀରଠାରେ ୪୫ ଜଣ ବଗିଚୁବାଲା (ମାଳୀ) ତାଲିମ ପାଉଛନ୍ତି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ କୌଣସି ଋଣ ଦିଆଯାଇ ନ ଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଫଳ କିଆରୀଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ଓ ୫୦ ଜଣ ମାଳୀଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦିଆଯିବ ।

ଝୋଟ ଉନ୍ନୟନ: —ବହୁଳ ଚାଷ ବ୍ୟବସ୍ଥାଦ୍ୱାରା ଅଧିକ ଜମିରେ ଅଧିକ ଝୋଟ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଏ ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ କେତେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ଓ କେତେ ଫଳଲାଭ ହୋଇଛି, ତାହାର ବିବରଣ ତଳେ ଦିଆଗଲା :—

(ହାସଲ ହୋଇଥିବା ଫଳ—୧୯୫୬-୫୭)

ଜମି	...	୯୧,୦୦୦ ଏକର
ଉତ୍ପାଦନ	...	୧୮୩,୦୦୦ ଗାଣ୍ଠି

(ହାସଲ ହୋଇଥିବା ଫଳ—୧୯୫୭-୫୮)

ଜମି	...	୯୪,୩୯୫ ଏକର
ଉତ୍ପାଦନ	...	୨୦୭,୬୬୯ ଗାଣ୍ଠି

(ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ—୧୯୫୮-୫୯)

ଜମି	..	୧୨୫,୦୦୦ ଏକର
ଉତ୍ପାଦନ	...	୩୦୦,୦୦୦ ଗାଣ୍ଠି

ନଳିତା ପଚାଇବା ପୋଖରୀ :—ନଳିତା ପଚାଇବାର ସୁବିଧା କରିବା ସକାଶେ ପୋଖରୀ ଖୋଳିବା ଓ ମରାମତି କରିବା ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଋଣ ଦିଆଯାଏ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୩୪୦ଟି ନୂଆ ପୋଖରୀ ଖୋଳାଯାଇଥିଲା ଓ ୧୭୪ଟି ପୁରୁଣା ପୋଖରୀ ମରାମତି କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୪୦୦ଟି ନୂଆ ପୋଖରୀ

ଖୋଳିବା ଓ ୨୦୦ଟି ପୁରୁଣା ପୋଖରୀ ମରାମତି କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ଠାରୁ ଏ ଯୋଜନାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

ନଲିତା ମଞ୍ଜି ବୃଦ୍ଧି ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ :— ଝୋଟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ବଣ୍ଟନ କରିପିବା ସକାଶେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଉନ୍ନତ ଧରଣର ନଲିତା ମଞ୍ଜି ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଡେରାସଠାରେ ୩୦୦ ଏକରରୁ ଅଧିକ ଜମିରେ ଗୋଟିଏ ବର୍ଦ୍ଧନ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଜମି ଉଠିଆ କରିବା କାମ ଚାଲିଛି ଓ ୧୯୫୭-୫୮ର ବର୍ଷା ଋତୁରେ ଅଳ୍ପ ଜମିରେ ନଲିତା ଚାଷ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୪୦ ମହଣ ନଲିତା ମଞ୍ଜି ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୪୦୦ ମହଣ ମଞ୍ଜି ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

କପା ଚାଷର ପ୍ରସାର :—୧୯୫୬-୫୭ରେ ଅଧିକା ୧,୧୫୦ ଏକର ଜମିରେ କପା ଚାଷ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ୭୬ ମହଣ ଉନ୍ନତ ଧରଣର କପା ମଞ୍ଜି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୪୫୫ ଏକର ଜମିରେ ମଞ୍ଜି ବୁଣାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭ ଡିସେମ୍ବର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାହାଯ୍ୟସୂତ୍ରରେ ୮୦ଟି ସ୍ଥାନରେ କପାଚାଷ ସମ୍ପର୍କରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ର କୃଷି-ବର୍ଷରେ ପାଗ ଖରାପ ହେବାରୁ ଓ ଜଳସେଚିତ ଜମିରେ କପା ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ନ ପାଇବାରୁ ଅଧିକ ଜମିରେ କପା ଚାଷ କରିବା ସୁବିଧାଜନକ ହେଲା ନାହିଁ । ଏହା ହେବା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ ୫୦୦୦ ଏକର ଜମିରେ କପା ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅଟକଳ କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା

ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଓ ମୋଟେ ୪୫୫ ଏକରରେ କପା ଚାଷ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧୫,୦୦୦ ଏକର ଜଳସେଚିତ ଜମିରେ ଓ ୨୪,୦୦୦ ଏକର ଶୁଷ୍କ ଜମିରେ କପା ଚାଷ କରିବା ଓ ୧୦,୦୫୦ ବେଲ୍ ବା ଗାଣ୍ଠି ଅଧିକା କପା ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଛି ।

ଆଖୁ ଚାଷର ଉନ୍ନୟନ :— ସମଗ୍ର ରାଜ୍ୟରେ ଅଧିକ ଜମିରେ ଆଖୁଚାଷ କରିବା ଛଡ଼ା ରାଜ୍ୟର ୬ଟି କେନ୍ଦ୍ର; ଯଥା— ବାଙ୍କି, ନୟାଗଡ଼, ଆସିକା, ଅଠାବିରା, ରାୟଗଡ଼ା ଓ କେସିଙ୍ଗାରେ ବହୁଳ ଆଖୁଚାଷ କରିବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଅଧିକା ୧୧,୦୦୦ ଟନ୍ ଆଖୁ ଉତ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୯୫୮ ଫେବୃଆରୀ ମାସ ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ଚାଷୀ-ମାନଙ୍କୁ ଶସ୍ତା ଦରରେ ୬,୯୦୦ ମହଣ ରୋଗ-ପ୍ରତିରୋଧକ ଆଖୁ ବିହନ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଣାଳୀରେ ଓ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ସାର ଦେଇ ଆଖୁଚାଷ ବିଷୟରେ ପରୀକ୍ଷା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ୬୦ ଖଣ୍ଡ ଜମି ଠିକ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୪,୦୨,୦୦୦ ଟନ୍ ଆଖୁ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ହଳଦି ଚାଷର ଉନ୍ନୟନ :— ୧୯୫୭-୫୮ଠାରୁ ଏ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ସମ୍ପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ବିହନ ସଂଗ୍ରହ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୦୦ ଏକର ଓ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨୦୦ ଏକର ଜମିରେ ହଳଦି ଚାଷ କରିବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ତୈଳବୀଜର ପରିମାଣ ବୃଦ୍ଧି ଓ ବଣ୍ଟନ:—"ତୈଳବୀଜ ସଂପ୍ରସାରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ" ପାଇଁ ଭାରତୀୟ କେନ୍ଦ୍ର ତୈଳବୀଜ କମିଟି ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଚାଲୁ କରିବା ପାଇଁ ଉନ୍ନତଧରଣର ତୈଳବୀଜ ଯୋଗାଇବା ଏହି ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏ ଯୋଜନାଟି ପ୍ରକୃତରେ ୧୯୫୭-୫୮ର ଶେଷଭାଗ ଆଡ଼କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଓ ୧୭୨ ମହଣ ତୈଳବୀଜ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୮୦୦୦ ମହଣ ତୈଳବୀଜ ବଣ୍ଟନ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ନଡ଼ିଆ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା :—ସାଧାରଣ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଉଠାଇବା ବଗିଚା-ମାନଙ୍କରେ ବର୍ଷକୁ ୧୫,୦୦୦ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଉଠା ଯାଉଛି । ଏହାଛଡ଼ା ବର୍ଷକୁ ଆଉ ୮,୦୦୦ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ୨ଟି ବଗିଚା ଖୋଲିବା ନିମନ୍ତେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ବଗିଚା ଖୋଲିବା ସମ୍ପର୍କରେ କେବଳ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ବଗିଚାମାନଙ୍କରେ ମଞ୍ଜି-ନଡ଼ିଆ ପୋତା ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରୁ ଯେଉଁ ଗଛ ବାହାରିବ, ସେଗୁଡ଼ିକ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ବିକ୍ରି କରାଯିବ । ଏହି ଦୁଇଟି ବଗିଚାରୁ ୨୩,୦୦୦ ନଡ଼ିଆ ଗଛ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ।

ଗୁଆ ଉନ୍ନୟନ :—୧୯୫୭-୫୮ଠାରୁ ବାର୍ଷିକ ୫୦,୦୦୦ ଗୁଆ ଚାରା ଯୋଗାଇବା ନିମନ୍ତେ ୩ଟି ଗଛ ବଗିଚା ଖୋଲିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସୁବିଧାରେ ମଞ୍ଜି ନ ମିଳିବାରୁ ଯଥା ସମୟରେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ବଗିଚାମାନଙ୍କରେ ୧୯,୧୨୫ ମଞ୍ଜି ପୋତା

ହୋଇଥିଲା ଓ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ୯୪୨୩ଟିରୁ ଗଜା ବାହାରିଥିଲା । ୨ଟି ତାଡ଼ ଉତାରିବା ବଗିଚ୍ଛ ଖୋଲାଯାଇ ସାରିଲାଣି ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଅଳ୍ପ ଦିନ ଭିତରେ ଖୋଲାଯିବ । ଭାରତୀୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗୁଆ କମିଟୀର ସେକ୍ରେଟେରୀଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ୨ ଲକ୍ଷ ଗୁଆ ମଞ୍ଜିର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ଓ ଗଛ ଲଗାଇବା କାମ ଚାଲିଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ତାଡ଼ ବଗିଚ୍ଛଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ଓ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ୫୦,୦୦୦ ଗଜା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

ଲଙ୍କାଆମ୍ବ ଚାଷର ଉନ୍ନୟନ :—ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାର ଶେଷ ସୁଦ୍ଧା ୧୦,୦୦୦ ଏକର ଜମିରେ ଲଙ୍କାଆମ୍ବ ଚାଷ କରିବା ନିମନ୍ତେ ୩ଟି ଚାରା ବଗିଚ୍ଛ ଖୋଲିବା ପାଇଁ ମୂଳ ଯୋଜନାରେ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଥିଲା । କେବଳ ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ବଛା ବଛା ମଞ୍ଜି ଯୋଗାଇ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ପରେ ସ୍ଥିର କରାଗଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୫,୦୦୦ ପାଉଣ୍ଡ ମଞ୍ଜି ସଂଗୃହୀତ ହୋଇଥିଲା ଓ ୧,୦୦୦ ଏକର ଜମିରେ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ତାହା ଚାଷୀମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨,୦୦୦ ଏକରରେ ମଞ୍ଜି ଲଗାଇବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ।

(ଚ) କୃଷି-ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ

କୃଷି-ସମ୍ବାଦ ପରିବେଷଣ ଯୋଜନା :—କୃଷି ସମ୍ପର୍କରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଇ ଯେଉଁ ଫଳ ହାସଲ କରାଯାଉଛି, ଚାଷୀକୁ ସେ ବିଷୟ ଜଣାଇଲେ ସେ ନିଜ ଜମିରେ ତାହା ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବ । ଏ ବିଷୟ ତାକୁ ଅତି ସରଳ ଭାଷାରେ ବୁଝାଇଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ପାଇଁ ଏ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଅନେକଗୁଡ଼ିଏ ପ୍ରଚାରପତ୍ର, ପ୍ରାଚୀରପତ୍ର ପ୍ରଭୃତି ଛପା

ହୋଇ ସଂପ୍ରସାରଣ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଭିତରେ ବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏ ଯୋଜନା ଚାଲୁ ରହିବ ।

(ଛ) କୃଷି ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ

ବିହନ, ଖତ ଓ ଚାଷ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଦର୍ଶନ :— ଉନ୍ନତଧରଣର ବିହନ ଓ ସାରର ବ୍ୟବହାରକୁ ଲୋକପ୍ରିୟ କରିବା ଓ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଅନୁନ୍ନତ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ନୂଆ ନୂଆ ଫସଲ ଚାଷ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସଂପ୍ରସାରଣ କର୍ମଚାରୀମାନେ ଚାଷୀର ଜମିରେ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଚାଷପ୍ରଣାଳୀ ଶିଖାଇ ଦେଉଛନ୍ତି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟରୂପେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ଓ ପରେ ସାଧାରଣ ବଜେଟର ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକରାଯାଉଛି ।

ନମୁନା ସ୍ୱରୂପ ସାରକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସମନ୍ୱିତ ଯୋଜନା :— ରାଜ୍ୟର ୯ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଏ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଉଛି । ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳରେ ଫସଲରେ କେତେ ପରିମାଣ ଖତ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଛି, ତାହା ନିରୂପଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଜମିରେ ବିଭିନ୍ନ ଫସଲ ଉପରେ ସାର ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଉଛି । ଭାରତୀୟ କୃଷି ଗବେଷଣା ପରିଷଦ ଏ ଯୋଜନାର ଖର୍ଚ୍ଚ ପୂରାପୂରି ବହନ କରୁଛନ୍ତି ଓ ଏହା ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

(ଜ) ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଯୋଜନା

ଅଧସ୍ତନ ଓ ସଂପ୍ରସାରଣ କର୍ମଚାରୀ :— କୃଷି ବିଭାଗରେ ଅଧିକ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏ ଯୋଜନା

କରାଯାଇଛି । ଜଳସେଚିତ ଜମିରେ କାମ କରିବା ସକାଶେ ବିଶେଷ ଧରଣର କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏଥିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହା ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଘର ଓ ଅଫିସ ଘର ତିଆରି :—ଜିଲ୍ଲା ଓ ରେଞ୍ଜ୍ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ଅଫିସ ଓ ରହିବା ସକାଶେ ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ଅନୁସାରେ ୪ଟି ଅଫିସ ଘର ଓ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ 'ରହିବା ପାଇଁ ୯ଟି ଘର ତିଆରି ହୋଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ତାଲିମ ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ସେବା କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ :—ବଜେଟର ସାଧାରଣ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସମ୍ବଲପୁର ଓ କଟକଠାରେ ଦୁଇଟି ସେବା କେନ୍ଦ୍ରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯାଉଛି । ଏହାଛଡ଼ା ୧୯୫୮-୫୯ରେ ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ଗୋଟିଏ ସେବା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ବାହନ ଓ ଖତ ଚାଲାଣ ପାଇଁ ଟ୍ରକ୍ ରଖିବା ବ୍ୟବସ୍ଥା :—୧୯୫୭-୫୮ଠାରୁ ଏ ବିଷୟଟିକୁ ଯୋଜନାରୁ କାଟି ଦିଆଯାଇଛି । କୃଷି ବିଭାଗର ବାହନ ଓ ଖତ ସୁବିଧାରେ ନିଆଅଣା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲାରେ ଟ୍ରକ୍ ରଖାଯାଇଛି ।

କୃଷି-ତଥ୍ୟର ଉନ୍ନତ ପରିବେଷଣ ନିମନ୍ତେ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ଅଧିକ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତି :— ଯଥା ସମୟରେ କୃଷି ସଂପର୍କୀୟ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ ଓ ସଙ୍କଳନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ସଦର ମହକୁମା ଓ ଜିଲ୍ଲାମାନଙ୍କରେ ଅଧିକ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି ।

୧୯୫୬-୫୭ ମସିହାରେ ଏ ଯୋଜନାଟି ମାତ୍ର ୬ ମାସ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା ଓ ତାହା ପରେ ତାକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏ ଯୋଜନାକୁ ପୁଣି ଚାଲୁ କରିବା ପାଇଁ ବିଚାର କରାଯାଉଛି ।

(୨) କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ

ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାକାଳରେ ଯେଉଁସବୁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇପାରି ନ ଥିଲା, ସେ ସବୁ ଶେଷ କରିବା ପାଇଁ ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରା-ଯାଇଥିବା ୬୧·୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଠିକ୍ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଥିଲା । ତେଣୁ ନୂଆ ନୂଆ ଜଳସେଚନ ଯୋଜନାର କାମ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟମ ଜଳସେଚନ ଯୋଜନା ବାବଦରୁ ୬୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଅଣା-ଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ମୋଟରେ ୧୫·୪୮ ଲକ୍ଷ (ନଳକୂପ ଜଳସେଚନ ପାଇଁ ୦·୪୭ ଲକ୍ଷକୁ ମିଶାଇ) ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ନଳକୂପ ବାବଦରେ ୦·୬୫ ଲକ୍ଷକୁ ମିଶାଇ ୨୫·୨୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ । ଚଳିତ ବର୍ଷର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ୪୧·୯୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୩୯·୨୪ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ଓ ୨·୬୬ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ନଳକୂପ ପାଇଁ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ।

୧୯୫୬-୫୭ରେ ୨୬,୮୨୦ ଏକର ଜମିରେ ଜଳସେଚନ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲା ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୨୧,୦୦୦ ଏକରରେ ଜଳସେଚନ ହୋଇଥିବାର ଅନୁମାନ । ୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜଳସେଚନ ଯୋଜନାଯୋଗେ ୧୯,୦୨୦ ଏକରରେ ଜଳସେଚନ ହେବାର ଆଶା ।

ନଳକୂପ ଦ୍ୱାରା ଜଳସେଚନ:—ସାଧାରଣ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଯେଉଁସବୁ ନଳକୂପ ବସାଯିବ, ତାହା ବାଦ୍ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାକାଳରେ ୧୮ଟି ନଳକୂପ ବସାଇବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ସାଧାରଣ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୭ଟି ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୪ଟି ନଳକୂପ ବସାଯାଇଛି । ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୭ଟି ନଳକୂପ ବସାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

(୩) ଭୂମି ଉନ୍ନୟନ

ଅନାବାଦୀ ଜମି ଆବାଦ ଓ ଟ୍ରାକ୍ଟରଭଡ଼ା:—ବାରମ୍ବାର ଚିଲିକା ହ୍ରଦର ପାଣି ମାଡ଼ିଯିବା ଫଳରେ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ କୃଷଯୋଗ୍ୟ ଜମି ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଛି । ବନ୍ଧ ଓ ଫୁକାର ପ୍ରଭୃତି ତିଆରି କରି ୨୦୦୦ ଏକର ଜମି ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଉଦ୍ଧାର ହେବା ଜମି କୃଷୀମାନଙ୍କୁ ପଟ୍ଟା ଦିଆଯିବ । ଖର୍ଚ୍ଚର ୭୫% କୃଷୀମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟ କରାଯିବ ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ ୨୫% ସବ୍‌ସିଡ଼ି ଦିଆଯିବ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାକାଳରେ ଏ ବାବଦରେ ନିଟ୍ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ସର୍ଭେ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ପ୍ରାଥମିକ ସର୍ଭେ ଓ ଆଂଶିକ ଭାବରେ ବିସ୍ତୃତ ସର୍ଭେ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ୧୯୫୮ ଜାନୁଆରୀ ମାସଠାରୁ ଅନାବାଦୀ ଜମି ଆବାଦ କାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ମୋଟରେ ୩୩୮ ଏକର ଅନାବାଦୀ ଜମି ଆବାଦ ହୋଇଥିବାର ଆଶା । ୧୯୫୮-୫୯ ରେ ଜମି ଆବାଦ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁ ରହିବ । ଦୁଇ ମାଇଲ ବନ୍ଧ ପକାଯିବ, ଫୁକାର ମଧ୍ୟ ତିଆରି

କରାଯିବ ଓ ପମ୍ପ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ । ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ଏକର ଅନାବାଦୀ ଜମି ଆବାଦ କରାଯିବ ।

(୪) ପଶୁପାଳନ

ପଶୁ ଚିକିତ୍ସା କଲେଜ ସ୍ଥାପନ:—୧୯୫୫ ଅଗଷ୍ଟ ୧୭ ତାରିଖଠାରୁ ଗୋଟିଏ ଅସ୍ଥାୟୀ ଘରେ ପଶୁ ଚିକିତ୍ସା କଲେଜ ଖୋଲାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରତି ବର୍ଷ ୮୦ ଜଣ ଛାତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ (ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଓଡ଼ିଶାରୁ ୬୦ ଓ ବାହାରୁ ୨୦) ପ୍ରକୃତରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଛାତ୍ର ନାମ ଲେଖାଇଥିଲେ :—

:	ଓଡ଼ିଶା	ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ	ମୋଟ
୧୯୫୫-୫୬	୩୬	୩	୩୯
୧୯୫୬-୫୭	୨୯	୧୫	୪୪
୧୯୫୭-୫୮	୨୦	୨୦	୪୦

କଲେଜ ପାଇଁ ସ୍ଥାୟୀ ଘର ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ତିଆରି ହେଉଛି;୧୯୫୮-୫୯ରେ ଘର ତିଆରି କାମ ଶେଷ ହେବାର ଆଶା ।

ଷ୍ଟକ୍‌ମ୍ୟାନ ତାଲିମ :— ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଷ୍ଟକ୍‌ମ୍ୟାନ ଦରକାର ହେଉଥିବାରୁ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଅନୁଗୁଳଠାରେ ଗୋଟିଏ ଷ୍ଟକ୍‌ମ୍ୟାନ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଥିଲା । ଏହାବାଦ୍ ଏରଡ଼ଙ୍ଗାଠାରେ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ର ଅଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୨୫ ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀ ଶିକ୍ଷା ପାଇଥିଲେ । ଅନୁଗୁଳଠାରେ ଖୋଲାଯାଇଥିବା ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇଛି ଓ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ ଷ୍ଟକ୍‌ମ୍ୟାନରୂପେ ତାଲିମ କରାଯାଉଛି ।

ଶିକ୍ଷାଦାତା ତାଲିମ :— ପଶୁ-ଚିକିତ୍ସା କଲେଜରେ ଶିକ୍ଷାଦାତା ବା ଇନ୍‌ଷ୍ଟ୍ରକ୍ଟରରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବାପାଇଁ ଭେଟେରିନାରି ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ୍ ସର୍ଜନମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ତାଲିମ କରାଯାଉଛି । ଭାରତୀୟ ପଶୁ-ଚିକିତ୍ସା ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ସେମାନଙ୍କୁ ୬ ମାସ ତାଲିମ ଦିଆଯାଉଛି । ଯୋଜନାକାଳରେ ମୋଟରେ ୧୬ ଜଣ ଭେଟେରିନାରି ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ୍ ସର୍ଜନ ତାଲିମ ହେବେ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟରେ ସ୍ଥାନ ନ ଥିବାରୁ ଜଣେ ଭେଟେରିନାରି ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ୍ ସର୍ଜନ ତାଲିମ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲେ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୨ ଜଣ ପଠାଯାଇଥିଲେ ଓ ବାକି ୧୩ ଜଣ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ପଠାଯିବେ ।

ଗୋଜାତିର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ-କେନ୍ଦ୍ର :— ଯୋଜନାକାଳ ଭିତରେ ୫ଟି ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମକେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲି-ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ୬ଟି ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ ରଖିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଜାତିର ସର୍ବାଙ୍ଗୀନ ଉନ୍ନତି ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅଟେ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ କଟକ ଜିଲ୍ଲାର କୁଜଙ୍ଗ ଓ ବାଲେଶ୍ୱର ଜିଲ୍ଲାର ଭିତ୍ରିଭିଡ଼ାଠାରେ ୨ ଗୋଟି କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଛି ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାର ବରପାଲ୍ଲିଠାରେ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଚାଲୁ ରଖାଯିବ ।

ସହର ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ କେନ୍ଦ୍ର :— ଏହା ମଧ୍ୟ ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ ଯୋଜନାର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ । ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ-କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ଖୋଲା ଯାଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଏ ଯୋଜନାଟି ସହର

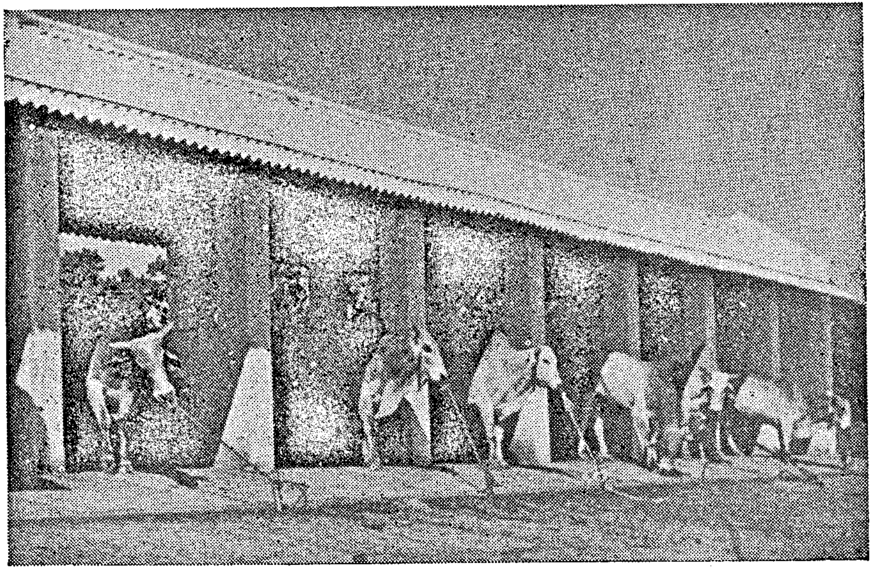

ବ୍ଲକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ପଶୁପାଳନ କେନ୍ଦ୍ର

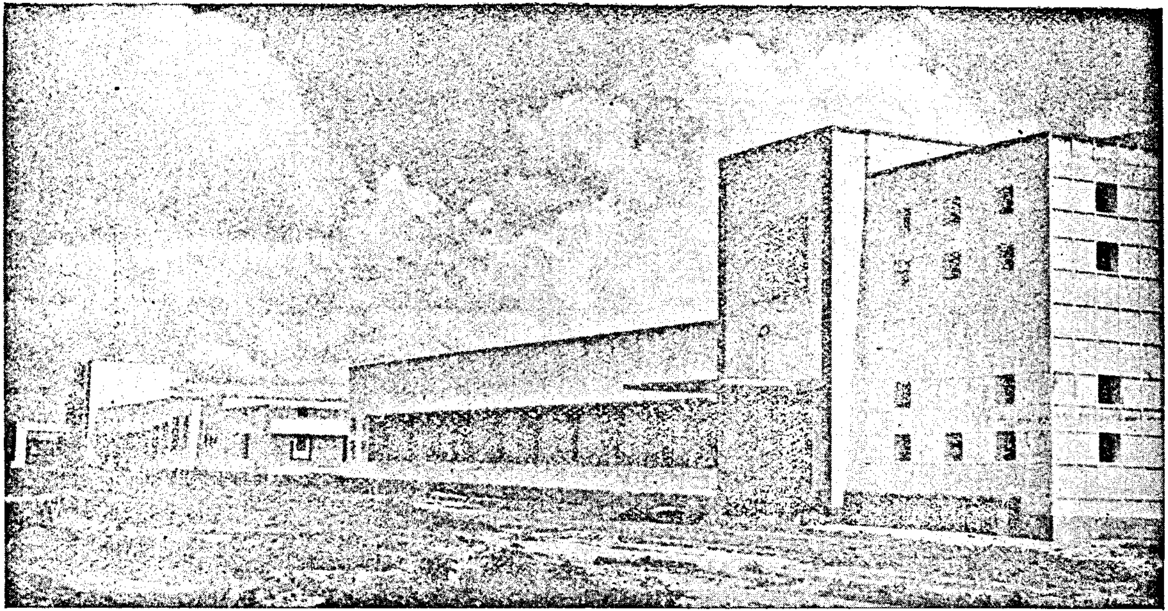

ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ଅବସ୍ଥିତ ପଶୁଚିକିତ୍ସା କଲେଜ; ନିକଟରେ ଏହାର ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଛି

ଶକ୍ତିଚାଳିତ ନୌକାଦ୍ୱାରା ଉପକୂଳରେ ମାଛ ମରା ହେବାର ଏକ ଦୃଶ୍ୟ । ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ଶକ୍ତିଚାଳିତ
ନୌକାଦ୍ୱାରା ମାଛ ଧରିବାପାଇଁ ଯେଉଁ ପରୀକ୍ଷା ଗତ ବର୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ତାହା ଉତ୍ସାହଜନକ

ବ୍ଲକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ଗାଁର ପୁରୁଣା ପୋଖରୀରୁ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ ନିଜ ଉଦ୍ୟମରେ ପଙ୍କୋଦ୍ଧାର କରୁଛନ୍ତି । ଲୋକଙ୍କ ସ୍ୱେଚ୍ଛାକୃତ ସହଯୋଗର ଏହା ଏକ ନମୁନା

ଅଞ୍ଚଳପାଇଁ ଅଭିପ୍ରେତ । ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ୧୯୫୬-୫୭ରେ କଟକ ସହରରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଧାନ କେନ୍ଦ୍ର, ୨ଟି ଶାଖା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଥିଲା । ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ଅବଶିଷ୍ଟ ସମୟରେ ସେ ଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରହିବ; ନୂଆ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବ ନାହିଁ ।

କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ ଯୋଜନାର ପ୍ରସାର:—ପ୍ରଚଳିତ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ପ୍ରସାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାକାଳରେ ୨ଟି ପ୍ରଧାନ ଓ ୫୫ଟି ଶାଖା କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଏଥିଭିତରୁ ୨ଟି ପ୍ରଧାନ ଓ ୧୦ଟି ଶାଖା କେନ୍ଦ୍ର ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଓ ୧୫ଟି ଶାଖା କେନ୍ଦ୍ର ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏ କେନ୍ଦ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ଗୋଶାଳା ଉନ୍ନୟନ:—ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା-କାଳରେ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ୫ଟି ଗୋଶାଳାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରିବା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ କଟକରେ ଥିବା ଭିକ୍ଷୋରିଆ ଗୋଶାଳା ଓ ସମ୍ବଲପୁରର ବ୍ରଜରାଜନଗର-ଠାରେ ଥିବା ଗୋଶାଳାକୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ପୁଣି ଗୋଶାଳାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା । ଏ ସବୁ କାମ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ଛେଳିସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଜନା :—ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ଠାରେ ୩୦୦୦ ଛେଳିଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଛେଳି ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ କରା-ଯାଇଥିଲା । ଏ ଫାର୍ମରେ ବର୍ଷକୁ ୧୦୦୦ ଛେଳି ଉତାରିବା ପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା । ଫାର୍ମଟିକୁ ବନ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଚରଉର ଉନ୍ନତିବିଧାନ:— ପ୍ରତି ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଖାଦ୍ୟ କୃଷ କରିବା ନିମନ୍ତେ ୨୦ ଏକର ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରଦର୍ଶନମୂଳକ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୭ଟି ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ-କେନ୍ଦ୍ରରେ ଏ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । କିନ୍ତୁ ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଥିବା ଜମି ନ ମିଳିବା ହେତୁ କେବଳ କଶନ୍‌ନଗରରେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ ମସିହାରେ ସାଲେପୁରର ବଡ଼ସାହିଠାରେ ଏଭଳି ଦୁଇଟି ପ୍ରଦର୍ଶନମୂଳକ କ୍ଷେତ୍ର ଖୋଲିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏ ଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରଖାଯିବ ।

ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ବାଛୁରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ :— ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଏ ଯୋଜନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଗଲା ଓ ୩୦୦ ବାଛୁରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ ରେ ଆଉ ୩୦୦ ବାଛୁରୀଙ୍କ ଲାଗି ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମ ସଂପ୍ରସାରଣ କେନ୍ଦ୍ର :— ଗୋଟିଏ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ବହୁଳଭାବରେ ପ୍ରଜନନ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ଏ ଯୋଜନାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରାକୃତିକ ପ୍ରଜନନ ପାଇଁ ୫୦ଟି ଷଣ୍ଢ ରଖାଯିବେ । ଭାରତ ସରକାର ଏ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଏଭଳି ୨ଟି କେନ୍ଦ୍ର ବରାଦ କରିଛନ୍ତି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ କଟକ ଜିଲ୍ଲାର ଯାଜପୁର ସବ୍‌ଡିଭିଜନ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବରୀ-ବଞ୍ଚାରପୁର ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ଟି ୧୯୬୦-୬୧ରେ ଖୋଲାଯିବ ।

ସିରମ ଅନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରସାର :—ପଶୁଚିକିତ୍ସା ବିଭାଗର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ଟୀକା, ଔଷଧ ପ୍ରଭୃତି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଦରକାର ହେଉଛି । କଟକରେ ଥିବା ସିରମ ଅନୁଷ୍ଠାନରୁ ଏଥିପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ଟୀକା ଓ ଔଷଧ ପ୍ରଭୃତି ତିଆରି ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ତେଣୁ ଏଥିପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ ସ୍ଥାୟୀ କଲେଜ ନିକଟରେ ଘର, ଉପକରଣ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜିନିଷପତ୍ର ସୁବିଧା କରି ଦିଆଯିବ । କଟକରେ ଥିବା ସିରମ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଏଥିସହିତ ମିଶାଇ ଦିଆଯିବ । ଘର ତିଆରି କରିବାପାଇଁ ୧୯୫୮-୫୯ର ବଜେଟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ଇନସ୍‌ପେକଟର୍‌ର ନିଯୁକ୍ତି :—ମଫସଲରେ କାମ କରୁଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଠିକ୍‌ଭାବରେ ତନଖି କରିବା ଦିଗରେ ଜିଲ୍ଲା ପଶୁପାଳନ ଓ ପଶୁଚିକିତ୍ସା କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲା ସକାଶେ ଜଣେ ଲେଖାଏଁ ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟର ନିଯୁକ୍ତ କରିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୩ ଜଣ ଇନସ୍‌ପେକ୍ଟର ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବେ ।

ପଶୁ-ଡାକ୍ତରଖାନା :—ଯୋଜନାକାଳ ମଧ୍ୟରେ ୬୫ଟି ନୂଆ ପଶୁ-ଡାକ୍ତରଖାନା ଖୋଲାଯିବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୨୧ଟି ପଶୁ-ଡାକ୍ତରଖାନା ଖୋଲାଯାଇଛି । ଏଥିଭିତରୁ ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକମାନଙ୍କରେ ୧୧ଟି ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୦ଟି ପଶୁ-ଡାକ୍ତରଖାନା ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧୫ଟି ପଶୁ-ଡାକ୍ତରଖାନା ଖୋଲାଯିବ । ଘର ତିଆରି କରିବା ଓ ଯୋଜନାର

ପ୍ରଥମ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଖୋଲାଯାଇଥିବା ଡାକ୍ତରଖାନା ଗୁଡ଼ିକର ପରିଚାଳନା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ଷ୍ଟକ୍‌ମ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ର :— ବାର୍ଷିକ ୮୦ଟି ହିସାବରେ ୪୦୦ ଷ୍ଟକ୍‌ମ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବ । ଯୋଜନାର ପ୍ରଥମ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ୧୬୦ଟି ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ଓ ତାହାଛଡ଼ା ୮୦ଟି ନୂଆ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯିବ ।

ଡୀପ୍ ଫ୍ରୀଜ୍ ୟୁନିଟ୍ :— ମଫସଲମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଟୀକା, ଔଷଧ ମହଜୁଦ୍ କରି ରଖିବାପାଇଁ ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲା ସଦର ମହକୁମା ପଶୁ-ହାସପାତାଳରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଔଷଧ ଭଣ୍ଡାର (ବା ଡୀପ୍ ଫ୍ରୀଜ୍ ୟୁନିଟ୍) ସ୍ଥାପନ କରିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଏପରି ୧୩ଟି ୟୁନିଟ୍ ଖର୍ଦ୍ଦି ହୋଇ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ମଧ୍ୟ ଏ ଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ।

ରୋଗନିଦାନ ଯନ୍ତ୍ର :— ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ପଶୁଜାତିର ରୋଗ ନିଦାନ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସବ୍‌ଡିଭିଜନର ସଦର ମହକୁମାରେ ଥିବା ପଶୁ-ଡାକ୍ତରଖାନାମାନଙ୍କରେ ରୋଗନିଦାନ ଯନ୍ତ୍ର ରଖାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଟ୪,୯୦୦୧ ବ୍ୟୟରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ।

ଗୋବସନ୍ତ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ଦୂରୀକରଣ :— ରାଜ୍ୟରୁ ଗୋବସନ୍ତ ନିରାକରଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସବୁ ଗୋରୁଗାଈଙ୍କୁ ଟୀକା ଦେବା ଏ ଯୋଜନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ସୁନ୍ଦରଗଡ଼, ସମ୍ବଲପୁର ଓ କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲ୍ଲାରେ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ସବୁ ଗୋରୁଗାଈଙ୍କୁ ଟୀକା

ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସମସ୍ତ ରାଜ୍ୟରେ ଟୀକା ଦେବା ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ଯୋଜନା ଚାଲୁ ରହିବ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଆଉ ୭ଟି ଜିଲ୍ଲାରେ ଟୀକା ଦିଆଯିବ ।

ଗୋସଦନ ସ୍ଥାପନ—ଗୋଶାଳା ଓ ଆଦର୍ଶ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ଥିବା ବେଦରକାରୀ ଗୋରୁଙ୍କୁ ପୃଥକ୍ କରି ରଖିବାପାଇଁ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଗୋଟିଏ ଗୋସଦନ ଖୋଲାଯାଇଛି । ଏଠାରେ ୫୦୦ ଗୋରୁ ରହି ପାରିବେ ।

କୁକୁଡ଼ା ଫାର୍ମର ପୁନର୍ଗଠନ—ଅନୁଗୁଳଠାରେ ଥିବା କେନ୍ଦ୍ର କୁକୁଡ଼ା ଫାର୍ମରେ କେତେକ ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧା କରିବା ଏ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଠିକ୍ ଭାବରେ କାମ ତନଖି କରିବାକୁ ୨ ଜଣ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ ନିଯୁକ୍ତ କରିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ଏ ଯୋଜନା ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ଓ ଅତିରିକ୍ତ ସୁବିଧା କରାଯିବ ।

କୁକୁଡ଼ା ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା—ଏ ଯୋଜନାର ନିମ୍ନଲିଖିତ ୩ଟି ଅଂଶ ରହିଛି:—

(୧) ୧୦୦ଟି ମାଈ କୁକୁଡ଼ାଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଦର୍ଶନମୂଳକ କୁକୁଡ଼ା ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ;

(୨) ସହର ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତି କୁକୁଡ଼ାକୁ ଟ୫୲ ଦରରେ ୨୦୦ କୁକୁଡ଼ା ବଣ୍ଟନ; ପ୍ରତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ୧୦ଟି କୁକୁଡ଼ା (୯ଟି ମୁରୁଗି ଓ ଗୋଟିଏ ଗଞ୍ଜା) ଦିଆଯିବ ।

(୩) ମଫସଲ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତି କୁକୁଡ଼ାକୁ ଟ୨୲ ଦରରେ ୩୦୦ କୁକୁଡ଼ା ବଣ୍ଟନ । ପ୍ରତି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ୩ଟି କୁକୁଡ଼ା (ଗୋଟିଏ ଗଞ୍ଜା ଓ ୨ଟି ମୁରୁଗି) ଦିଆଯିବ ।

ଏହାବାଦ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟମାନ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ: —

(କ) କୁକୁଡ଼ାଙ୍କୁ ଖାସୁ କରିବାପାଇଁ ଗୋଟିଏ କର୍ମଗୃଷ୍ଠ ଦଳ ନିଯୁକ୍ତ;

(ଖ) ପ୍ରତ୍ୟେକ କେନ୍ଦ୍ରରେ କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ ବିଷୟରେ ୫ଜଣ ଲୋକଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦାନ;

(ଗ) କୁକୁଡ଼ା ଘର ଗୃହପଟେ ତାର ଗୁଡ଼ାଇବାପାଇଁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ ୫୦ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ୫ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ; ଓ

(ଘ) କୁକୁଡ଼ା ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ।

ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଯୋଜନାଟି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । ସରକାର ଆମ ରାଜ୍ୟପାଇଁ ଏହିଭଳି ୧୨ଟି କୁକୁଡ଼ା ଉନ୍ନୟନ କେନ୍ଦ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛନ୍ତି । ଏଥିଭିତରୁ ୪ଟି କେନ୍ଦ୍ର ଭଞ୍ଜନଗର, ପିପିଲି, ବରପାଲ୍ଲୀ ଓ ସୁନ୍ଦରଗଡ଼ରେ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ କେନ୍ଦୁଝର, କୋରାପୁଟ ଓ ଫୁଲବାଣୀରେ ଆଉ ୩ଟି କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ପଶୁମେଳା :— ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ୬୦ଟି ବାଛୁରୀ ପ୍ରଦର୍ଶନୀ କରିବାପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ପ୍ରତି ମେଳାପାଇଁ ୫୦୦ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ । ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ କେନ୍ଦ୍ର, ଉତ୍କଳ ଗୋମଙ୍ଗଳ ସମିତି ଦ୍ୱାରା ଉପକେନ୍ଦ୍ର ବା ଷଣ୍ଢକେନ୍ଦ୍ର ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି, ସେହି ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ମେଳା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ହେବାଦ୍ୱାରା କୃତ୍ରିମ ପ୍ରଜନନ

ପ୍ରଣାଳୀ ଦ୍ୱାରା ବା ଉତ୍କଳ ଗୋମଙ୍ଗଳ ସମିତିଦ୍ୱାରା ପାଳିତ ହେଉଥିବା ଷଣ୍ଢଙ୍କଦ୍ୱାରା ବାଛୁରୀମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ ।

ଭାରତୀୟ କୃଷି ଗବେଷଣା ପରିଷଦଦ୍ୱାରା ମଞ୍ଜୁରୀପ୍ରାପ୍ତ ଯୋଜନା—ନିମ୍ନଲିଖିତ ୫ଗୋଟି ଯୋଜନାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ଭାରତୀୟ କୃଷି ଗବେଷଣା ପରିଷଦ ମଞ୍ଜୁର କରିଛନ୍ତି । ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ୧୯୫୮-୫୯ରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ଓ ଏଥିପାଇଁ ବଜେଟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

୧ । ଗୋରୁମାନଙ୍କ ଅନୁଭବ ଶକ୍ତି-ହୀନତା ସଂପର୍କରେ ପରୀକ୍ଷା :— ଭାରତୀୟ ଗୋରୁମାନଙ୍କ ଚିକିତ୍ସାପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ଅନୁଭବ ଶକ୍ତି-ହୀନ ଔଷଧ ବାହାର କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ଯୋଜନାଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

୨ । ବ୍ରୁସିଲୋସିସ୍ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ।

୩ । ଗୋରୁମାନଙ୍କର ଫଣ୍ଡିଆ କାହିଁକି ବାରମ୍ବାର ଖସେ, ସେ ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ଚିକିତ୍ସା ଓ ପ୍ରତିଷେଧକ ।

୪ । ଭାରତର ଷଣ୍ଢମାନେ କେତେ ବୟସରେ ସଙ୍ଗମକ୍ଷମ ହୁଅନ୍ତି, ତାହା ନିରୂପଣ କରିବା ।

୫ । ଗୋଜାତିର ବନ୍ଧ୍ୟାତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ।

ଅଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ କୁକୁଡ଼ା ଘର ତିଆରି :— ଗାଁ ଗହଳରେ ମିଳୁଥିବା ଉପକରଣ ବ୍ୟବହାର କରି କାରିଗରମାନେ ଯେଉଁ କୁକୁଡ଼ା ଘର ତିଆରି କରନ୍ତି, ରାଜ୍ୟର ଜଳବାୟୁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେ ସବୁ କୁକୁଡ଼ାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କେତେଦୂର ଉପଯୋଗୀ ବା ଅନୁପଯୋଗୀ, ତାହା ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବା ଏ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

(୫) ଗୋପାଳନ ଓ ଦୁଗ୍ଧ ଯୋଗାଣ

ଗୋ ଉନ୍ନୟନ ଅଫିସର ନିଯୁକ୍ତ :— ଗୋଜାତିର ଉନ୍ନତିକଳ୍ପେ କରାଯାଇଥିବା ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟ ତଦାରଖ କରିବା ଓ ପରିଚାଳନା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଜଣେ ଗୋ-ଉନ୍ନୟନ ଅଫିସର ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି । ବିଭାଗୀୟ ପ୍ରଜନନ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକର ମଧ୍ୟ ସେ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କରିବେ ।

ଗୋ-ପାଳନ ସଂପର୍କରେ ତାଲିମ:— ବିଭିନ୍ନ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ୫ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଇଣ୍ଡିୟାନ୍ ଡେୟାରି ଡିପ୍ଲୋମା କୋର୍ସରେ ତାଲିମ କରାଯିବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୨ ଜଣ ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଜଣେ ତାଲିମ ପାଇଁ ପଠାଯାଇଥିଲେ ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ଡେୟାରୀଗୁଡ଼ିକର ଦୃଢ଼ୀକରଣ :— ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ଖପୁରିଆଠାରେ ଥିବା ଡେୟାରି ଫାର୍ମ ପାଇଁ ଅଧିକ ଘର, ବିଜୁଳି ଓ ଜଳ ଯୋଗାଣ, ଯନ୍ତ୍ରପାତି ପ୍ରଭୃତି ବନ୍ଦୋବସ୍ତ କରାଯାଉଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଏ ଯୋଜନାର ଗୋଟିଏ ଅଂଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଅବଶିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରାଯାଇଛି ।

ଦୁଗ୍ଧ ୟୁନିୟନ:— ଗାଁଗହଳରୁ ଦୁଧ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଓ ତହିଁରୁ ମାଖନ କାଢ଼ି ନେଇ ତାକୁ କଟକ ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ବିକ୍ରୀ କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଦୁଗ୍ଧ ୟୁନିୟନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯିବ । ଏହି ଦୁଗ୍ଧ ୟୁନିୟନ ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି ।

(୭) ଜଙ୍ଗଲ

ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ ତାଲିମ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ସ୍ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲ ସ୍ଥାପନ:—ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାକାଳରେ ୪୮୪ ଜଣ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ ତାଲିମ ହେବେ । ୭ଟି ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ସ୍ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲ ଓ ଗୋଟିଏ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ସ୍ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲ ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଯୋଜନାର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ (୧୯୫୬-୫୭)ରେ ୭ଟି ଯାକ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ୮୪ ଜଣ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ ତାଲିମ ହୋଇଥିଲେ । କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ସ୍ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲ ଓ ଛାତ୍ରାବାସ ଆଂଶିକ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୭ଟି ଯାକ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ସ୍ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲକୁ ଚାଲୁ ରଖାଯାଇଥିଲା ଓ ସ୍କୁଲ ଘର, ଛାତ୍ରାବାସ ଓ ଶିକ୍ଷକ ମାନଙ୍କ ରହିବା ଘର ପ୍ରାୟ ତିଆରି ହୋଇ ସାରିଥିଲା । ୧୯୫୭ ନଭେମ୍ବର ପହିଲାଠାରୁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲ ଖୋଲା ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଉ ୭ଟି ରହିବା ଘର ତିଆରି ହେବ ଏବଂ ସ୍କୁଲ ଓ ଛାତ୍ରାବାସର ପାଚେରି ପାଇଁ ବାଡ଼ ଓ ପକା ନଳାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଫରେଷ୍ଟ ଗାର୍ଡ଼ରୂପେ ତାଲିମ ପାଇବା ପାଇଁ ୯୮ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଗୃହୀତ ହୋଇଥିଲେ ଓ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧୦୦ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଗୃହୀତ ହେବେ ।

ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ କଞ୍ଜରଭେଟର ଅଫ୍ ଫରେଷ୍ଟସ୍, ରେଞ୍ଜର ଓ ଫରେଷ୍ଟର ତାଲିମ:—୧୯୫୬-୫୭ରେ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ କଞ୍ଜରଭେଟର୍ ଅବ୍ ଫରେଷ୍ଟସ୍ ରୂପେ ତାଲିମ ପାଇଁ ୪ ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡେରାଡୁନ୍‌ଠାରେ ଥିବା ଫରେଷ୍ଟ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲକୁ ପଠା-

ଯାଇଥିଲା । ଏଲାହାବାଦ ରେଞ୍ଜରରୂପେ ତାଲିମ ପାଇବା ପାଇଁ ୯ ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀ ପଠାଯାଇଥିଲେ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ କୋଏମ୍ବାତୁରର ଫରେଷ୍ଟ ରେଞ୍ଜର୍ କଲେଜରେ ତାଲିମ ପାଇବା ପାଇଁ ୪ ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀ ପଠାଯାଇଛନ୍ତି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଗୋଟିଏ ଫରେଷ୍ଟର୍ସ୍ ଟ୍ରେନିଂ ସ୍କୁଲ୍ ଖୋଲିବା ପାଇଁ କୋଠାବାଡ଼ି ତିଆରି କରାଯିବ । ଏ ବର୍ଷ ନିକୋଲସନ୍ ଫରେଷ୍ଟର୍ସ୍ ସ୍କୁଲରେ ୧୦ ଜଣ ଫରେଷ୍ଟର୍‌ଙ୍କୁ ତାଲିମ କରିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି ।

ଜଙ୍ଗଲ ଚିହ୍ନୋଟ :—ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା କାଳରେ ୩,୫୬୫ ମାଇଲ ଜଙ୍ଗଲ ଚିହ୍ନୋଟ କରିବା ଓ ୩,୨୭୩ ମାଇଲ ଜଙ୍ଗଲ ସର୍ଭେ କରିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ଯୋଜନା-କାଳର ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ ୫୫୦ ମାଇଲ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ ଚିହ୍ନୋଟ କରାଯାଇଛି ଓ ୬୫୨ ମାଇଲ ସର୍ଭେ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୬୭୮ ମାଇଲ ଚିହ୍ନୋଟ ଓ ୫୯୭ ମାଇଲ ସର୍ଭେ ହୋଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୭୧୭ ମାଇଲ ଜଙ୍ଗଲ ଚିହ୍ନୋଟ କରିବା ଓ ୭୭୦ ମାଇଲ ସର୍ଭେ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି ।

ନରମ କାଠ ଗଛ ରୋପଣ :—ଯୋଜନାକାଳରେ ଢେଙ୍କାନାଳ ଡିଭିଜନର ଅନନ୍ତପୁର ବ୍ଲକରେ ୮୨୫ ଏକର ଜମିରେ ଶିମିଳି ଗଛ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ଠିକ୍ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୨୫ ଏକରରେ ଗଛ ଲଗା ହୋଇ ସାରିଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୭୫ ଏକରରେ ଗଛ ଲଗା ହୋଇ ସାରିଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧୭୫ ଏକରରେ ଗଛ ଲଗାଯିବ ।

ସାଗୁଆନ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୂଲ୍ୟବାନ ଗଛ ରୋପଣ :—ଯୋଜନାକାଳରେ ପ୍ରାୟ ୮୧୦୫ ଏକର ଜମିରେ ସାଗୁଆନ

ଗଛ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୪୩୬ ଏକରରେ ସାଗୁଆନ ଗଛ ଲଗାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧,୧୬୭ ଏକରରୁ ଅଧିକ ଜମିରେ ଗଛ ଲଗାଯାଇଛି ଓ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨୦୪୫ ଏକର ଜମିରେ ଗଛ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି ।

ସବାଇ ଘାସ, ରସା ଘାସ ଓ ଖଇର ଚାଷ :— ଦଉଡ଼ି ବଳିବା ଓ କାଗଜ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ସବାଇ ଘାସର ଚାହିଦା କ୍ରମେ କ୍ରମେ ବଢ଼ୁଛି । ତେଣୁ ଅଧିକ ଜମିରେ ସବାଇ ଘାସ ଚାଷ କରିବା ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ସେହିପରି ଅଧିକ ଜମିରେ ଖଇର ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଠିକ୍ କରାଯାଉଛି । ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନା କାଳରେ ୧୭୦୮.୫ ଏକରରେ ଖଇର ଚାଷ ଓ ୧୬୭୫.୭୫ ଏକରରେ ସବାଇ ଘାସ ଚାଷ କରିବା ପାଇଁ ଠିକ୍ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୮୩.୫ ଏକରରେ ଖଇର ଚାଷ ଓ ୩୪୦.୭୫ ଏକରରେ ସବାଇ ଘାସ ଚାଷ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଅଧିକା ୭୬୩ ଏକରରେ ଖଇର ଚାଷ ଓ ୩୫୦ ଏକରରେ ସବାଇ ଘାସ ଚାଷ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୪୦୫ ଏକରରେ ଖଇର ଓ ୩୪୦ ଏକରରେ ସବାଇ ଘାସ ଚାଷ କରାଯିବ ।

ରାସ୍ତା :— ଯୋଜନାକାଳରେ ପ୍ରାୟ ୬୬୪ ମାଇଲ ନୂଆ ରାସ୍ତା ନିର୍ମାଣ କରିବା, ୨୧୧ ମାଇଲ ପୁରୁଣା ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତି-ବିଧାନ କରିବା, ୬୮ ମାଇଲ ରାସ୍ତାର ଚଓଡ଼ା କରିବା ଓ ୫୫ଟି ପୋଲ ଓ ଗଡ଼ ତିଆରି କରାଯିବାର ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୯୭ ମାଇଲ ନୂଆ ରାସ୍ତା ତିଆରି ହୋଇଥିଲା, ୧୦ ମାଇଲ ପୁରୁଣା ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରାଯାଇଥିଲା, ୪୪ ମାଇଲ ନୂଆ ରାସ୍ତା

ଚଦ୍ଦ୍ୱୋଟ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ୧୧ଟି ପୋଲ ଓ ଶଙ୍ଖ ତିଆରି କରାଯାଇ- ଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୧୦ ମାଇଲ ୯ ଚେନ୍ ନୂଆ ରାସ୍ତା ତିଆରି ହୋଇଛି, ୭୮ ମାଇଲ ପୁରୁଣା ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରାଯାଇଛି, ୪୪ ମାଇଲ ରାସ୍ତା ଚଦ୍ଦ୍ୱୋଟ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ୬୭ଟି ପୋଲ ଓ ଶଙ୍ଖ ତିଆରି କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧୫୭ ମାଇଲ ନୂଆ ରାସ୍ତା ତିଆରି କରିବା, ୬୧ ମାଇଲ ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରିବା ଏବଂ ୧୦ଟି ଶଙ୍ଖ ଓ ପୋଲ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି ।

ଘର ଓ କୁଅ ତିଆରି :— ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଫରେଷ୍ଟ ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟର କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୪୫ଟି ଘର ତିଆରି କରା- ଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୩୮ଟି ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ମଞ୍ଜୁରି ଦିଆଯାଇଛି । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୩୪ଟି ଘର ତିଆରି ଶେଷ ହୋଇଛି ଓ ୪ଟି ଘର ତିଆରି ହେଉଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୪୩ଟି ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି ।

ପୂର୍ବତନ ଜମିଦାରୀ ଜଙ୍ଗଲର ପରିଚାଳନା :— ସରକାର ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ଜମିଦାରୀ ଜଙ୍ଗଲର ଭାର ନିଜ ହାତରେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି । ଅତୀତରେ ଏ ଜଙ୍ଗଲମାନଙ୍କରୁ ବହୁସଂଖ୍ୟକ ଗଛ କାଟି ନିଆଯାଉଥିଲା । ସେ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରୁ କୌଣସିଟି ରିଜର୍ଭ ଜଙ୍ଗଲରୂପେ ଧରା ଯାଉ ନ ଥିଲା । କୋରାପୁଟ ଓ କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲାର ଖଡ଼ିଆଳ ଜଙ୍ଗଲରେ ମୂଲ୍ୟବାନ ସାଗୁଆନ କାଠ ଅଛି । ଏ ଗୁଡ଼ିକ ରକ୍ଷା କରିବା ଦରକାର । ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନା- କାଳରେ ରାସ୍ତା ପକାଇ, ସାଗୁଆନ ଭଳି ମୂଲ୍ୟବାନ ଗଛ ଲଗାଇ; କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଘର ତିଆରି କରି ଓ ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳ- ମାନ ଚଦ୍ଦ୍ୱୋଟ କରି ଏ ସବୁ ଜଙ୍ଗଲର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରିବା ପାଇଁ

ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ କୋରାପୁଟ ଜିଲାର ଜୟପୁର, କଳାହାଣ୍ଡି ଜିଲାର ଖଡ଼ିଆଳ ଓ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲାର ପଦ୍ମପୁର ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳଗୁଡ଼ିକରୁ ୧୦୦୦ ମାଇଲ ଚଦ୍ଧୋଟ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ୭୫½ ମାଇଲ ନୂଆ ରାସ୍ତା ଓ ୨୭ଟି ରହିବା ଘର ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ କରାଯାଇଛି । ୩୦୦ ଏକର ଜମିରେ ନୂଆ ଗଛ ଲଗାଯିବ ।

ଜାତୀୟ ପାର୍କ ଓ ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ :—ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲାର ଶିମିଳିପାଳ ପାହାଡ଼ରେ ଗୋଟିଏ ଜାତୀୟ ପାର୍କ ଖୋଲିବା ଓ ଟିକରପଡ଼ା ପଶୁଶାଳାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୪ ମାଇଲ ୫ ଫର୍ଲଙ୍ଗ ନୂଆ ରାସ୍ତା ତିଆରି ହୋଇଥିଲା, ୨½ ମାଇଲ ପୁରୁଣା ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ୪ଟି କାଜ (ଧୋଷରା) ଓ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ୮ଟି ରହିବା ଘର ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୨୦ ମାଇଲ ନୂଆ ରାସ୍ତା ତିଆରି ହୋଇଥିଲା ଓ ୧୮½ ମାଇଲ ପୁରୁଣା ରାସ୍ତାର ଉନ୍ନତିବିଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ୩ଟି ରହିବା ଘର, ୪ଟି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାଗାର ଓ କୂଅ ମଧ୍ୟ ନିର୍ମାଣ କରାଯାଉଛି ଏବଂ ପୁରୁଣା ବିଶ୍ରାମାଗାରର ଉନ୍ନତି-ବିଧାନ କରାଯାଉଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨୭ ମାଇଲ ନୂଆ ରାସ୍ତା, ଗୋଟିଏ କାଜ, ୩ଟି ବିଶ୍ରାମାଗାର ଓ ୪ଟି ଘର ନିର୍ମିତ ହେବ ।

ଲାକ୍ଷ ଉନ୍ନୟନ :—ଦୁଇଟି ଫାର୍ମ ଖୋଲିବା ଓ ୮ଟି ଘର ତୋଳିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏଥି ଭିତରୁ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୨ଟି ଫାର୍ମ ଓ ୨ଟି ଘର ଏବଂ ୧୯୫୭-୫୮

ମସିହାରେ ୬୫ଟି ଘର ଛଆର ହୋଇଛୁ । ୧୪,୫ଟି କୁସୁମ ଗଛ ରୋଗାକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥିଲା ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୧୩୫ଟି ଗଛର ଅଗ କଟା ଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଫାର୍ମଗୁଡ଼ିକର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରାଯିବ ।

(୭) ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ

ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ୮ଟି ଯୋଜନା ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି । ଏହି ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ଅନୁସାରେ ମାଛକୁଣ୍ଡ ଉପତ୍ୟକା ଓ ଇବ ଅବବାହିକାରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କରାଯିବ । ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ସମୁଦ୍ରକୂଳ ବାଲି ଉପରେ ଗଛ ଲଗାଇବା ନିମନ୍ତେ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପନ, ମୃତ୍ତିକା କ୍ଷୟ ଓ ଜମିର ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ସମ୍ପର୍କରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ, ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଗବେଷଣା ମନ୍ଦିର ସ୍ଥାପନ, ଜୁନିଅର କଞ୍ଜରଭେସନ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ ତାଲିମ ଓ ସଦର ମହକୁମା ସଂଗଠନର ପୁନର୍ଗଠନ କରାଯାଉଛି । ଇବ ଅବବାହିକା ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୫୦୦ ଏକର ଜମିରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୬୨୬୮ ଏକରରୁ ଅଧିକ ଜମିରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୩,୨୦୦ ଏକର ଜମିରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ହେବ ବୋଲି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ମାଛକୁଣ୍ଡ ଅବବାହିକା ଅଞ୍ଚଳରେ ୬,୦୭୬ ଏକରରେ ଆଡ଼ିବନ୍ଧ ଦେବା ଓ ଗଛ ଲଗାଇବା କାମ ହୋଇଥିଲା ଓ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୬ ମାଇଲରେ ଆଗାଢ଼ି ଗଛ ଲଗା ଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧,୨୫୦ ଏକରରେ ଗଛ ଲଗାଇବା, ୫,୩୭୧ ଏକରରେ ଆଡ଼ିବନ୍ଧ ପକାଇବା ଓ ୧୫ ମାଇଲରେ

ଆଗାଖ ଗଛ ଲଗାଇବା କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲିଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୯,୦୦୦ ଏକରରେ ଆଡ଼ବନ୍ଧ ପଡ଼ିବ, ୯୦୦ ଏକରରେ ଜଙ୍ଗଲ ଉଠାଇବା ପାଇଁ ଗଛ ଲାଗିବ ଓ ୧୧ ମାଇଲରେ ଆଗାଖ ଗଛ ଲାଗିବ । ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ବାଲୁକା ପ୍ରାନ୍ତରରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଗଛ ଲଗାଇବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୨୭୭ ଏକରରେ ଝାଉଁ ଗଛ ଲଗିଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧,୧୩୦ ଏକରରେ ଝାଉଁ ଗଛ ଲଗାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧୦୦୦ ଏକରରେ ଗଛ ଲଗାଯିବ ।

ରାଜଗାଙ୍ଗପୁର, କୋରାପୁଟ, ଅନଗୁଳ ଓ ଲରମ୍ବାଠାରେ ଥିବା ୪ଟି ଯାକ ପ୍ରଦର୍ଶନ କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାକାଳରେ ଚାଲୁ ରହିବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଏ ସବୁ କେନ୍ଦ୍ରରେ ୧,୩୯୦ ଏକରରେ ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୩୯୦ ଏକରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧,୩୫୦ ଏକରରେ କାମ ହେବ ।

ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଜମିର ଉତ୍ପାଦିକା ଶକ୍ତି ସଂପର୍କରେ ୧୯୫୪-୫୫ରେ ସର୍ଭେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାକାଳରେ ଚାଲୁ ରହିବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୨ ୫,୨୭୫ ଏକର ଜମି ସର୍ଭେ ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୭୫,୦୦୦ ଏକର ସର୍ଭେ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଆଉ ୭୫,୦୦୦ ଏକର ସର୍ଭେ କରାଯିବ । କଟକରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବ 'ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ' ଦ୍ୱାରା ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ଓ ଯୋଡ଼ୁ ଚାଷ ସମସ୍ୟା ସଂପର୍କରେ ଅନୁଧାନ କରାଯାଉଛି । ପରୀକ୍ଷା-ମୂଳକ ଭାବରେ ଯେଉଁ ତଥ୍ୟ ମିଳିବ, ତାହା ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ

କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ତିଆରି କରିବା ଓ ଭୂମିଉପଯୋଗ ମାନଚିତ୍ର ତିଆରି କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାକାଳରେ ଗବେଷଣାଗାରରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ରଖାଯିବ ।

ଜୁନିଅର ସଏଲ୍ କଞ୍ଜର୍ଭେସନ୍ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ୍‌ମାନଙ୍କ ତାଲିମ:— ରାଜଗାଙ୍ଗପୁରଠାରେ ଥିବା ମୃତ୍ତିକା ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ ଓ ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରରେ ସଏଲ୍ କଞ୍ଜର୍ଭେସନ୍ ଆସିଷ୍ଟାଣ୍ଟ୍‌ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବାର ସୁବିଧା ଅଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୩୦ ଜଣ ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୪୦ ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୨୭ ଜଣ ଛାତ୍ର ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୫୦ ଜଣ ଛାତ୍ରଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି ।

(୮) ମାଛ ଚାଷ

ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ:— ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ କାର୍ଯ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ କରିବା ଓ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଆଉ କେତେକ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ।

ସ୍ୱଚ୍ଛ ଜଳରେ ଥିବା ମାଛମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଗବେଷଣା:— ଅନ୍ୟତ୍ର ହାସଲ ହୋଇଥିବା ଫଳାଫଳକୁ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଓ ମାଛ ଉତ୍ପାଦନ ସଂପର୍କରେ ନମୁନା ସ୍ୱରୂପ ଗବେଷଣା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି । ଗବେଷଣା କର୍ମଚାରୀ ଦଳ ପୁରୀ ଜିଲ୍ଲାର କୌଶଲ୍ୟା-ଗଙ୍ଗଠାରେ ରହିବେ । ଏଠାରେ ଏଭଳି କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ସୁବିଧା ଅଛି ।

କୁକୁଡ଼ାପାଳନ କେନ୍ଦ୍ରର ଏକ ଦୃଶ୍ୟ । ଅନଗୁଳ (କେନ୍ଦ୍ର) କୁକୁଡ଼ା ପାଳନ କେନ୍ଦ୍ରରୁ
ସ୍ଥାନ:ରେ ଅନ୍ୟ ୪୬ଟି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଅଣ୍ଡା ଓ ଛୁଆ ଯୋଗାଇଦିଆଯାଉଛି

ତାଲିମ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗ୍ରାମସେବିକାମାନେ ନିଜର ସମସ୍ତ କାମ ହାତରେ କରିଥାନ୍ତି,
ଏଠାରେ ସେମାନେ ହାତରେ ଲୁଗା ସଫା କରୁଅଛନ୍ତି

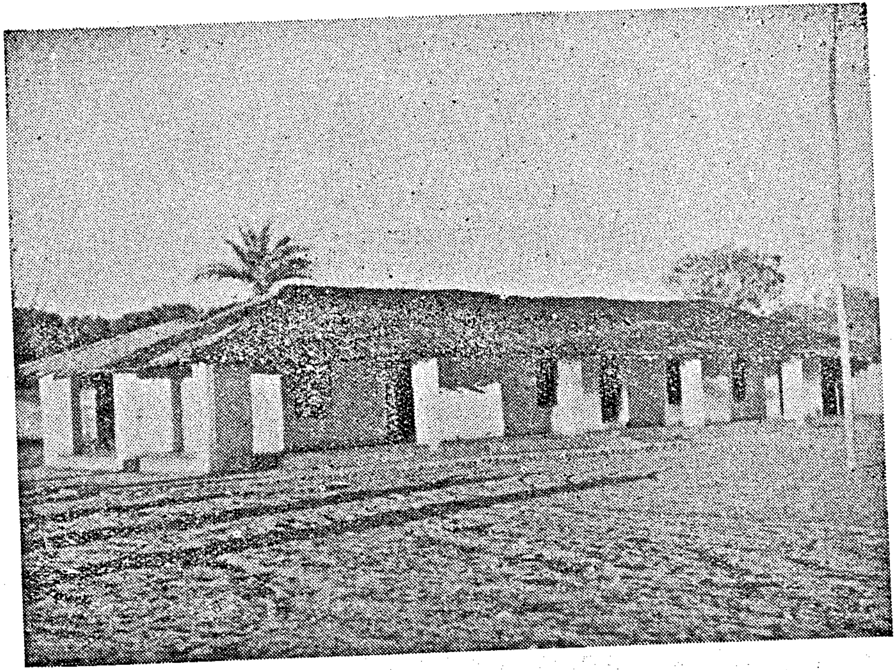

ଅଗ୍ନିଭୟରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ନରିଆ ଟାଇଲ ଗାଁଗହଳରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଛି । ଅଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ବ୍ଲକ ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହା କରାଯାଉଛି । ଏଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳର କୁମ୍ଭାରମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ କରାଯାଉଛି ଓ ଲୋକଙ୍କୁ ଅଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ଏହି ଟାଇଲ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଉଛି

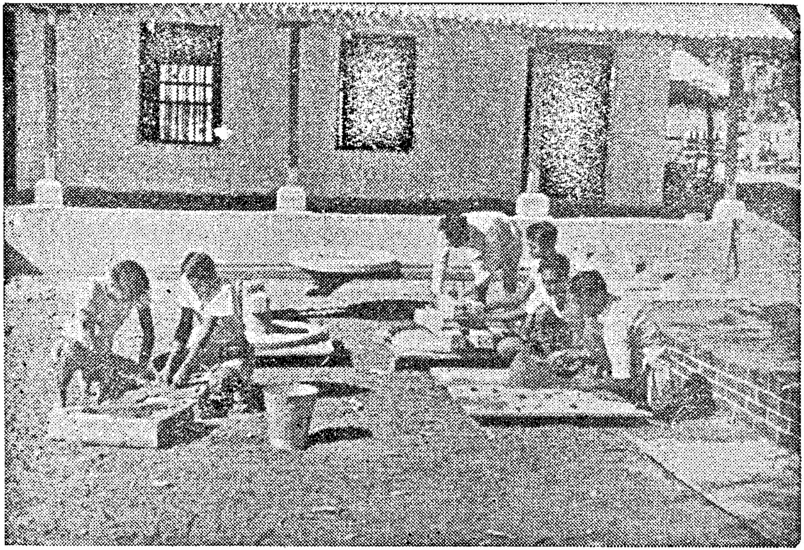

ବ୍ଲକ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ଆଦର୍ଶ ପାଇଖାନା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି । କ୍ରମଶଃ ଏହି ପାଇଖାନା ଗାଁଗହଳରେ ଲୋକପ୍ରିୟ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ଅଳ୍ପ ଖର୍ଚ୍ଚରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉପଯୋଗୀ

୧୯୫୬-୫୭ରେ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ଗବେଷଣା ପାଇଁ ଉପକରଣ କଣା ଯାଇଥିଲା ଓ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟର ଏକ ଅଂଶ ଶେଷ କରାଯାଇଥିଲା । କୌଶଲ୍ୟାଗଙ୍ଗ ପୋଖରୀରେ ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି ମାଛ ପାଳିବା ସଂପର୍କରେ ଗବେଷଣା କରାଯାଉଛି ଓ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଏଭଳି କାମ ଚାଲିବ ।

ମାଛ ବିହନ କେନ୍ଦ୍ରର ଉନ୍ନୟନ :—ମାଛ ଯାଆଁଳ ପାଇଁ ଯେଉଁ ଅଭାବ ରହିଛି, ତାହା ପୂରଣ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯୋଜନାକାଳରେ ୧୨୦ ଏକର ବିଶିଷ୍ଟ ମାଛ ଯାଆଁଳ ପୋଖରୀ ସମେତ ୪୦ଟି ମାଛ ବିହନ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହେବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୩୦ ଏକର ଜଳାଚ୍ଛାଦିତ ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ୧୦ଟି କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ସେହିଭଳି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଛି । ପ୍ରଥମେ ୫ ଲକ୍ଷ ଯାଆଁଳ ଉତ୍ପାଦିତ ହେବ ବୋଲି ଅଟକଳ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ଏ ସବୁ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ୭ ଲକ୍ଷ ଯାଆଁଳ ଉଠୁଛିବେ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୩୦ ଏକର ଜମିରେ ଯାଆଁଳ ପୋଖରୀ କରାଯାଇ ୧୦ଟି ମାଛ ବିହନ କେନ୍ଦ୍ର ସ୍ଥାପିତ ହେବ ଓ ଏସବୁଥିରୁ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଯାଆଁଳ ଉଠୁଛିବେ ।

ଗ୍ରାମ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଉଦ୍ଧାର ସଂସ୍ଥା :—ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କ ଉପରେ ଯେଉଁ ସବୁ ମାଛ-ପୋଖରୀର ଭାର ଦିଆଯାଇଛି, ସେ ସବୁ ପୋଖରୀରୁ ଦଳ କାଢ଼ିବା ଓ ପାଣି ଶୁଖାଇବା ଏବଂ ମାଛ ମାରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଉପକରଣ ଓ ଜାଲ ଦିଆଯିବ । ୮ଟି ଗ୍ରାମ୍ୟ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଉଦ୍ଧାର ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ଏମାନଙ୍କୁ ପମ୍ପ, ଜାଲ ପ୍ରଭୃତି ଯନ୍ତ୍ରପାତି ଯୋଗାଇ ଦିଆଯିବ ।

୧୯୫୬-୫୭ର ଶେଷଆଡ଼କୁ ସମ୍ବଲପୁରରେ ଗୋଟିଏ ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ବ୍ରହ୍ମପୁରଠାରେ ୨ଟି ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଓ ଘର ତିଆରି ଚାଲିଛି । ୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ ଏଭଳି ୨ଟି ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାପିତ ହେବ ।

ମାଛ ଚାଷ :—ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ମାଛ ଚାଷର ଉନ୍ନୟନ ପାଇଁ ୨୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏ ଯୋଜନାଟି ପ୍ରଥମେ ପଞ୍ଚାୟତ ଯୋଜନାର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହା ମାଛ ଉନ୍ନୟନ ଯୋଜନା ସହିତ ସଂପୃକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଏହି ବାବଦକୁ ଅଣାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ ମସିହାରେ ରାଜ୍ୟର ୬୭ଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତକୁ ୩ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଋଣ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୦.୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ମଝୁଡ଼ି ଯୋଗୁଁ ପରେ ଏହାକୁ ବଢ଼ାଇ ୩.୬୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା କରାଗଲା । ୧୯୬୮-୫୯ ପାଇଁ ୭.୫୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ପ୍ରଦର୍ଶନମୂଳକ ମାଛ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ :—ମାଛ ଚାଷ କରିବାର ଉନ୍ନତ ପ୍ରଣାଳୀ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଶିଖାଇ ଦେବା ଓ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗୋଟିଏ କରି ୫ଟି ପ୍ରଦର୍ଶନ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ କରି ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କୁ ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ ତାଲିମ ଦେବା ଏ ଯୋଜନାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ।

ଏହିଭଳି ଦୁଇଗୋଟି ଫାର୍ମ କୋରାପୁଟ ଜିଲାର ଜୟପୁର ଓ ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲାର କାଠପାଲଠାରେ ଯଥାକ୍ରମେ ୧୯୫୬-୫୭ ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇସାରିଛି । ତୃତୀୟ ଫାର୍ମଟି ୧୯୫୮-୫୯ରେ ସ୍ଥାପିତ ହେବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୩ ଜଣ ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୭ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ତାଲିମ ହୋଇଥିଲେ ।

୧୯୫୮-୫୯ ମସିହାରେ ଏ ଭିଡ଼ନୋଟିସାକ ଫାର୍ମରେ ୩୦ ଜଣ ତାଲିମ ହେବେ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଫାର୍ମରେ ମାଛ ଯାଆଁଳ ଛଡ଼ାଯାଇଛି ଓ ୧୯୫୮-୫୯ଠାରୁ ମାଛ ମିଳିବେ ।

ହୀରାକୁଦ ଜଳଭଣ୍ଡାରରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍-ଚାଳିତ ନୌକାଯୋଗେ ମାଛଧରା :—ହୀରାକୁଦ ବନ୍ଧ ନିର୍ମିତ ହେବା ଫଳରେ ବିରାଟ ଜଳାଶୟ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ମାଛଧରା ସଂସ୍ଥା ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ଜଳାଶୟରେ ମାଛ ମହଜୁଦ କରି ରଖାଯିବେ ଓ ବିଦ୍ୟୁତ୍-ଚାଳିତ ନୌକାଦ୍ୱାରା ଧରାଯିବେ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଏଥିପାଇଁ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଓ ଉପକରଣ ଖରିଦ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଜଳଭଣ୍ଡାରରେ ମାଛ ଛଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଲାଇନ୍ ଓ ହୁକ୍ ବିଷୟରେ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଜାଲ ତିଆରି ହୋଇଥିଲା । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ପରୀକ୍ଷା ଚାଲୁ ରହିବ ।

ନଦୀ ମୁହାଣରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍-ଚାଳିତ ନୌକା ସାହାଯ୍ୟରେ ମାଛଧରା :—ଓଡ଼ିଶାର ବିରାଟ ନଦୀ ମୁହାଣମାନଙ୍କରେ ଯଥେଷ୍ଟ ପରିମାଣରେ ମାଛଧରା ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ସେଠାରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଚାଳିତ ନୌକା ସାହାଯ୍ୟରେ ମାଛଧରା ନ ହେଲେ ଅନ୍ୟ ଉପାୟରେ ବେଶି ମାଛଧରା ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଏ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ନଦୀ ମୁହାଣମାନଙ୍କରେ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣରେ ପରୀକ୍ଷାମୂଳକ ଭାବରେ ମାଛ ଧରିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୭-୫୮ରେ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, ଉପକରଣ କିଣା ହୋଇଥିଲା ଓ ସର୍ଭେ କରାଯାଇଥିଲା । ଜାଲରେ

ମାଛ ଧରିବା ସଂପର୍କରେ ଯେଉଁ ପରୀକ୍ଷା କରାଯାଇଥିଲା, ତାହା ସନ୍ତୋଷଜନକ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଯୋଜନା ୧୯୫୮–୫୯ରେ ଚାଲୁ ରହିବ ।

ପ୍ରଦର୍ଶନମୂଳକ ସମୁଦ୍ର ମାଛ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ :— ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ବିସ୍ତୀର୍ଣ୍ଣ ପରିମାଣରେ ପଡ଼ିଆ ଜମି ଅବିକଶିତ ଭାବରେ ପଡ଼ି ରହିଛି । ଏ ପଡ଼ିଆଗୁଡ଼ିକର ସଦୁପଯୋଗ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯୋଜନାକାଳରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ୨୦ ଏକର ବିଶିଷ୍ଟ ଦୁଇଟି ମାଛଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଥିଲା । ମିଳିତ ଜାତି ସଂଘର "ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ସଂଗଠନ"ର ସର୍ଭେୟରଙ୍କ ବିଶେଷ ପରାମର୍ଶ ମିଳିବା ପରେ ମାଛ ଫାର୍ମର ସ୍ଥାପନ ସଂପର୍କରେ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେବାର ଥିଲା; କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଠିକ୍ ସମୟରେ ନ ମିଳିବାରୁ କଟକ ଜିଲ୍ଲାର କୁଜଙ୍ଗ-ଠାରେ ଗୋଟିଏ ଫାର୍ମ ସ୍ଥାପନ କରିବାପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଫାର୍ମପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜମି ଶୀଘ୍ର ନ ମିଳିବାରୁ ୧୯୫୬–୫୭ରେ ଫାର୍ମ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ୧୯୫୭–୫୮ରେ ଏ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଥିଲା । ୧୯୫୮–୫୯ରେ ନଦୀ-ମୁହାଣ ମାଛ ଫାର୍ମରେ ମାଛ କିପରି ବଢ଼ୁଛନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ କୃତ୍ରିମ ଭାବରେ ଖାଇବାକୁ ଦେବାର ଫଳାଫଳ କଣ ହେଉଛି, ସେ ବିଷୟରେ ଗବେଷଣା କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୮–୫୯ରେ ୨୦ ଏକର ଜମି ବିଶିଷ୍ଟ ଦ୍ୱିତୀୟ ଫାର୍ମଟି ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲାର ସୋନାପୁରଠାରେ ସ୍ଥାପିତ ହେବ ।

ସମୁଦ୍ର ଉପକୂଳ ଅଞ୍ଚଳରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍-ଚାଳିତ ନୌକାରେ ମାଛଧରା ସମ୍ପର୍କରେ ପରୀକ୍ଷା :— ସମୁଦ୍ର କୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳମାନଙ୍କରେ ଜୋରସୋରରେ ମାଛଧରା ଉଦ୍ୟମକୁ

ଗୃଲୁ ରଖିବାପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର "ଖାଦ୍ୟ ଓ କୃଷି ଅନୁଷ୍ଠାନ"ର ବିଶାରଦଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ନେଉଛନ୍ତି । ମାଛଧରାଳୀମାନେ ଯେପରି ସମୁଦ୍ରର ମଧ୍ୟଭାଗକୁ ବହୁଦୂର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ମାଛ ଧରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ସେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାର ନୌକାର ନକ୍‌ସା ତିଆରି କରୁଛନ୍ତି । ସମୁଦ୍ରରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍‌ଚାଳିତ ନୌକାରେ ମାଛ ଧରିବା ବିଷୟରେ ପରୀକ୍ଷା ଚଳାଇବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ ମସିହାରେ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଓ ଉପକରଣ ଖରିଦ ହୋଇଥିଲା । ଆଉ ମଧ୍ୟ ତାଲିମ ସକାଶେ ଦୁଇଜଣ ଅଫିସରଙ୍କୁ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ପଠାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବ ।

ବିଭିନ୍ନ ସାହାଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ମିଳିଥିବା ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକର ଉପଯୋଗ :— "କାରିଗରି ସହଯୋଗ ସାହାଯ୍ୟ" ଅନୁସାରେ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ-ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ଶୀତଳ ଭଣ୍ଡାର, ପମ୍ପ ପ୍ରଭୃତି ସାହାଯ୍ୟ ମିଳୁଛି । ଏ ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରପାତିର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଉଛି ।

(୯) ଶସ୍ୟାଗାର ଓ ବିକ୍ରିବଟା

ବିକ୍ରିବଟା ଅନୁଷ୍ଠାନର ଦୃଢ଼ୀକରଣ— ଉତ୍ତରୋତ୍ତର ବୃଦ୍ଧି ପାଉଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରିବା ଲାଗି ମାର୍କେଟିଂ ବିଭାଗରେ ଅଧିକ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଏ ଯୋଜନାରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ କେତେକ ଅତିରିକ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

ବିକ୍ରିବଟାର ଉନ୍ନୟନ ଓ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବଜାର ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତି :— ଦ୍ୱିତୀୟ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନାକାଳରେ ବାର୍ଷିକ ୬୦ ହିସାବରେ ୧୫୦ ଜଣ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ମାର୍କେଟିଂ ବିଭାଗ ପାଇଁ ତାଲିମ କରିବା ସକାଶେ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ସମବାୟ ତାଲିମ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କ ଜରିଆରେ ବିକ୍ରିବଟା ଓ ସମବାୟ ବିକ୍ରିବଟା ସମ୍ପର୍କରେ ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଓଜନ ଓ ମାପ ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରମାନଙ୍କୁ କେତେକ ଦଳରେ ବିଭକ୍ତ କରି ଗୋପାଳପୁରଠାରେ ଥିବା ସରକାରୀ ସମବାୟ ତାଲିମ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮ ଜାନୁଆରୀ ପହିଲାଠାରୁ ତାଲିମ ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ଦଫା ଇନ୍‌ସପେକ୍ଟରମାନଙ୍କୁ ପଠାଯାଇଛି ।

ବିକ୍ରିବଟା ଖବରାଖବର ସଂଗ୍ରହ ପାଇଁ ମିଳିତ ଯୋଜନା :— ପ୍ରଥମେ "ସମନ୍ୱିତ ବଜାର ଖବରାଖବର ସଂସ୍ଥା" ଭାରତ ସରକାରଙ୍କଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇଥିଲା । ପରେ ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ୍ରମେ ଏହା ବଦଳରେ "ବଜାର ଖବରାଖବରର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ମିଳିତ ଯୋଜନା" କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା । ଏହି ସଂଶୋଧିତ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ୧୭ଟି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପହଞ୍ଚୁଥିବା ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟର ଦରଦାମ ସମ୍ପର୍କରେ କଟକ ବେତାର କେନ୍ଦ୍ର ଯୋଗେ ଘୋଷଣା କରିବା ସମ୍ପର୍କରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ସପ୍ତାହ ମଧ୍ୟରେ ବଜାର ଦର ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋଟିଏ ବୁଲେଟିନ ପ୍ରଚାର କରାଯିବ । ରାଜ୍ୟର ୧୫ଟି ବାଣିଜ୍ୟ ପେଣ୍ଠରେ ବଜାର

ଦର ତାଲିକା ପ୍ରକାଶ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଏ ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିଲା । ଏ ଯୋଜନା ଅନୁସାରେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଅତିରିକ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ।

ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର କର୍ପୋରେସନ୍‌ର ଅଂଶ ମୂଳଧନ ବାବଦକୁ ଦାନ :— ଚାଷୀମାନେ ଯେପରି ସେମାନଙ୍କର ବଳକା କୃଷିଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ ମହଜୁଦ କରି ରଖି ପାରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ପଣ୍ୟାଗାରମାନ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଉଛି । ଯେଉଁ ଚାଷୀମାନେ ପଣ୍ୟାଗାରରେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପନ୍ନ ମହଜୁଦ କରି ରଖିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ରସିଦ୍ ଦିଆଯିବ । ଏହି ରସିଦ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ବନ୍ଧକଯୁ ଦଲିଲ ଅଟେ । ଏଥିରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଇଥିବ ଯେ, ସେମାନେ ଯେପରି ଉଚିତ ଦରରେ ସେମାନଙ୍କ ଉତ୍ପନ୍ନ ଲାଗି ଦରଦାମ କରି ପାରିବେ ବୃଦ୍ଧି କରିପାରିବେ । ଯୋଜନାକାଳରେ ୨୫ଟି ପଣ୍ୟାଗାର ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଅସ୍ଥାୟୀ ଭାବରେ ଠିକ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଥି-ମଧ୍ୟରୁ ୯ଟି ସ୍ଥାନ କେନ୍ଦ୍ର, ପଣ୍ୟାଗାର କର୍ପୋରେସନଦ୍ୱାରା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହୋଇଥିଲା ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ କେନ୍ଦ୍ରଗୁଡ଼ିକରେ ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର ସ୍ଥାପନର ଉପଯୋଗୀ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହୋଇଥିଲା । ଏ ସବୁ କେନ୍ଦ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ବିକ୍ରି ହେବା ଜିନିଷପତ୍ରର ପରିମାଣ, ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଜିନିଷପତ୍ର ମହଜୁଦ୍ କରି ରଖିବାର କି ସୁବିଧା ଅଛି ଏବଂ ଆଉ କେତେ ଜାଗା ଦରକାର ଇତ୍ୟାଦି ବିଷୟରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇଥିଲା । ୧୯୫୬ର 'ଓଡ଼ିଶା ପଣ୍ୟାଗାର ଆଇନ' ରାଷ୍ଟ୍ରପତିଙ୍କର ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କରିଛି ଓ ତଦନୁସାରେ ନିୟମାବଳୀ ପ୍ରଣୀତ ହୋଇଛି । ଏ ରାଜ୍ୟ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ରାଜ୍ୟ ପଣ୍ୟାଗାର କର୍ପୋରେସନ୍ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ।

କର୍ପୋରେସନ୍ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କଲେ ରାଜ୍ୟରେ ପଣ୍ୟାଗାରମାନ-ସ୍ଥାପନ କରି ସେ ସବୁ ପରିଚାଳନା କରିବେ । କର୍ପୋରେସନ୍‌କୁ ଅଂଶ ମୂଳଧନ ଦେବା ପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

"ଅଗ୍ ମାର୍କ" ଅନୁସାରେ କ୍ଲାସିଫିକେସନ୍ (ଗ୍ରେଡିଂ) :—ଯୋଜନା କାଳରେ କଟକଠାରେ ଗୋଟିଏ ଅଗ୍ ମାର୍କ ଏମ୍ପୋରିଏମ୍ ବା ବିପଣି ସ୍ଥାପନ କରିବା ଏବଂ ଚାଉଳ, ଗୁଡ଼, ଆଳୁ ଓ ଖାଇବା ତେଲ ବିକ୍ରି ପାଇଁ ୧୦ଟି କ୍ଲାସିଫିକେସନ୍ କରିବା ଷ୍ଟେସନ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି ଏମ୍ପୋରିଏମ କଟକ-ଠାରେ ଖୋଲାଯାଇଛି ଓ ଏହା ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତିଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ହେଉଛି । ମୟୂରଭଞ୍ଜ, ବାଲେଶ୍ୱର ଓ ଓ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲାର ଧାନକଳ ଓ ସୀତାଶାଳ ମିଲ, ଉସୁନା ଓ ଅରୁଆ ଚାଉଳର ନମୁନା ସଂଗ୍ରହ କରାଯାଇ ସେଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଲେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭିତ୍ତିରେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କ୍ଲାସିଫିକେସନ୍ କରାଯାଇଥିଲା । ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଏଗ୍ରିକଲଚରାଲ ମାର୍କେଟିଂ ଆଡ୍‌ଭାଇଜରଙ୍କ ଅନୁମୋଦନ ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ଏ ସବୁ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ଏ ଗୁଡ଼ିକ ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇ ସାରିବା ପରେ ଚାଉଳ ପାଇଁ କ୍ଲାସିଫିକେସନ୍ ଷ୍ଟେସନ ସ୍ଥାପନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨ଟି କ୍ଲାସିଫିକେସନ୍ ଷ୍ଟେସନ ସ୍ଥାପିତ ହେବ ଓ ଅଗ୍‌ମାର୍କ ଏମ୍ପୋରିଏମକୁ ଚାଲୁ ରଖାଯିବ ।

ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବଜାର ସ୍ଥାପନ

ମାର୍କେଟିଂ କମିଟୀମାନଙ୍କୁ ଋଣ :—କୃଷୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ନତତର ବିକ୍ରି ବଟାର ସୁବିଧା କରିଦେବା ଓ ସେମାନେ ସେମାନଙ୍କ

ଉତ୍ପନ୍ନି ପାଇଁ ଯେପରି ଉଚିତ ଲଭ ପାଇବେ, ତହିଁର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ବଜାରମାନ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ କୃଷୀ, ବ୍ୟବସାୟୀ ଓ ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ନେଇ ମାର୍କେଟିଂ କମିଟିମାନ ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ୧୯୫୭ର ଓଡ଼ିଶା ଏଗ୍ରିକଲଚରାଲ ପ୍ରଡ୍ୟୁସ୍ ମାର୍କେଟିଂ ଆକ୍ଟରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି କମିଟିମାନେ ବଜାରର ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଓ ବିକାଶ କରିବେ । ସର୍ବମୋଟ ୧୫ଟି ବଜାର ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି ଓ ଏଥିଭିତରୁ ୩ଟି ୧୯୫୭-୫୮ରେ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ବର୍ଷମାନଙ୍କରେ ପ୍ରତି ବର୍ଷ ୪ଟି ହିସାବରେ ବଜାର ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହେବ । ମୋଟାମୋଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ କମିଟିମାନଙ୍କୁ ଋଣ ଦିଆଯିବ । ଯୋଜନାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ଲଭ କରିବା ସକାଶେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୪ଟି ବଜାରକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରାଯାଇଛି ।

(୧୦) ସମବାୟ

ନିଖିଳ ଭାରତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଋଣ ଅନୁସନ୍ଧାନ କମିଟିଙ୍କ ସୁପାରିଶମତେ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କଦ୍ୱାରା ଗୃହୀତ ହୋଇଥିବାମତେ ଯେଉଁ ସଂଯୁକ୍ତ ଋଣ ଯୋଜନା ହୋଇଛି, ତଦନୁଯାୟୀ ପ୍ରଚଳିତ ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କ, କେନ୍ଦ୍ର ଭୂ-ବନ୍ଧକ ବ୍ୟାଙ୍କ ଓ ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତିକୁ ପୁନର୍ଗଠିତ କରାଯାଇଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଏମାନଙ୍କର ମୂଳଧନରେ ବହୁତ ଅଂଶ ଖଟାଇଛନ୍ତି ଓ ପରିଚାଳନା ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ବହନ କରୁଛନ୍ତି (ଶୀର୍ଷ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତି ପାଇଁ ଯେଉଁ ଗୋଦାମ ଦରକାର ତାହାର ନିର୍ମାଣ ଖର୍ଚ୍ଚ ମଧ୍ୟ ସରକାର ବହନ କରୁଛନ୍ତି) । ନିଜର ଶାଖା ସମିତିମାନଙ୍କ

ଜରିଆରେ ସାର ବଣ୍ଟନ କରିବାର ଭାର ରାଜ୍ୟ ବାଣିଜ୍ୟ ଶୀର୍ଷ ସମିତି ଉପରେ ଅର୍ପିତ ହୋଇଛି । ୨୫ଟି ଛୋଟ ଛୋଟ କେନ୍ଦ୍ର ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ର କରାଯାଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ୱୟଂସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ନିମିତ୍ତ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୭ଟି କେନ୍ଦ୍ର ସମବାୟ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ପରିଣତ କରାଯାଇଛି ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ତରଫରୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତିକୁ ଅଧିକ ଦୃଢ଼ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ସେହିଭଳି ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ସମଗ୍ର ଯୋଜନାକାଳରେ ଋଣ ଦେବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ୫୦୦ ବୃହଦାକାର ସମବାୟ ସମିତି ଗଠନ କରିବାପାଇଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା । ୫୦ଟି ପାଇଲଟ୍ ବା ଅଗ୍ରଗାମୀ ସମିତି ବ୍ୟତୀତ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ଏଭଳି ୧୦୦ଟି ସମିତି ଗଠିତ ହୋଇଛି ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ମଧ୍ୟ ଏହିଭଳି ୧୫୦ଟି ସମିତି ଗଠିତ ହୋଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଆଉ ୫୦ଟି ସମିତି ଗଠିତ ହେବ । ଯୋଜନା କାଳମଧ୍ୟରେ ସମିତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ୨୩୦ଟି ଗୋଦାମ ଘର ନିର୍ମିତ ହେବ । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ୧୨୦ଟି ଗୋଦାମ ଘର ପ୍ରଥମ ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ମଞ୍ଜୁର ଲାଭ କରିଛି ଏବଂ ଆଉ ୨୦ଟି ଗୋଦାମ ଘର ୧୯୫୮-୫୯ରେ ମଞ୍ଜୁର ଲାଭ କରିବ । ସେହିପରି ସମଗ୍ର ଯୋଜନା କାଳମଧ୍ୟରେ ୩୦ଟି ଆଞ୍ଚଳିକ ସମବାୟ ସମିତି ଗଠନ କରିବା ଲାଗି ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ୩ଟି ଅଗ୍ରଗାମୀ ସମିତି ସହିତ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୧ଟି ଆଞ୍ଚଳିକ ସମିତି ଗଠିତ ହୋଇଛି ଓ ଅବଶିଷ୍ଟ ୧୭ଟି ସମିତି ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଗଠିତ ହୋଇଛି । ୧୯୫୬-୫୮ ମଧ୍ୟରେ ୧୦ଟି ଗୋଦାମ ଘର ମଧ୍ୟ ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି । ଆଞ୍ଚଳିକ ସମବାୟ ସମିତି ଗଠନ

କରିବା ପାଇଁ ଯୋଜନାରେ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖାଯାଇଥିଲା, ତାହା ଯୋଜନାକାଳର ଦ୍ୱିତୀୟ ବର୍ଷ ପୂରଣ ହୋଇଛି । ସମବାୟ ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଉପରୋକ୍ତ ଭାବରେ ପୁନର୍ଗଠିତ କରାଯିବା ଦ୍ୱାରା କୃଷକମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଋଣ ପାଇବା ସୁବିଧାଜନକ ହୋଇଛି । ସେମାନେ ମହାଜନମାନଙ୍କ କବଳରୁ ବହୁପରିମାଣରେ ରକ୍ଷା ପାଇ ଯାଇଛନ୍ତି । ଅଳ୍ପ ଦିନ ହେଲା ଆଞ୍ଚଳିକ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତିମାନେ ସାର ବଣ୍ଟନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଡିପୁ ମାଲିକରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି । ବହୁ କୃଷକଙ୍କୁ ଋଣ ଦେବା ସକାଶେ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ କରାଯାଇଛି, ଏହିସବୁ ବାଣିଜ୍ୟ ସମିତିର ସଫଳତା ଉପରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଭର କରିବ ।

ଉପରୋକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଛଡ଼ା ଅଟକଳ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ୧୯୫୭-୫୮ରେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ୧୮୫.୧୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦ ଋଣ, ୧୫୮.୫୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମଧ୍ୟମ ମିଆଦ ଋଣ ଏବଂ ୧୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦୀର୍ଘ ମିଆଦ ଋଣରୂପେ ଦିଆଯିବ । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ହାସଲ ହୋଇପାରିବ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ ଓ କେତେକ ସ୍ଥଳରେ ଏହାଠାରୁ ଅଧିକ ଋଣ ଦିଆଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ କୃଷି ଋଣରୂପେ ୫୫୮.୭୮ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଦିଆଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ ହୋଇଛି । ଶତକଡ଼ା ୨୬.୭ ଲୋକଙ୍କୁ ଋଣ ଦେବାପାଇଁ ଯେଉଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି, ତାହା ୧୯୫୮-୫୯ରେ ହାସଲ ହୋଇପାରିବାର ଆଶା ।

ଋଣ ଛଡ଼ା ଆଉ କେତେକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପ୍ରତି ମଧ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟି ଦିଆଯାଇଛି; ଯଥା—ସମବାୟ ଭିତ୍ତିରେ କମଣ କରିବା, ଗୃହ ଓ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପ୍ରଭୃତି । ଯୋଜନାକାଳରେ ବୃହଦାକାର ଓ

ମଧ୍ୟମ ଧରଣର ଶିଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁଯାୟୀ ଯେଉଁ ୨ଟି ସମବାୟ ଚିନି କାରଖାନା ସ୍ଥାପିତ ହେବ ବୋଲି ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି, ତାହାଛଡ଼ା ୨ଟି ସମବାୟ ଚୂଲାଭଣା କାରଖାନାପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଯୋଜନାରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ଚୂଲାଭଣା କାରଖାନା ବସାଇବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ସମବାୟ କୃଷି ଓ ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ଯେଉଁ ଯୋଜନା କରାଯାଇଛି, ତଦନୁଯାୟୀ ୧୩ଟି ଯୁଗ୍ମ ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି ଗଠିତ ହୋଇଛି । ଏହିରୂପେ ଯୋଜନାରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ପୂରଣ ହୋଇଯାଇଛି ।

ସମୁଦାୟ ଯୋଜନାକାଳ ପାଇଁ ଭୂମିହୀନ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କର ଥଇଥାନ ନିମନ୍ତେ ୧୦ଟି ସମବାୟ କୃଷି ସମିତି ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହୋଇଥିଲା, ସେ ଅନୁସାରେ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲାରେ ୪ଟି ସମିତି ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ୬ଟି ସମିତି ମଧ୍ୟରୁ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୪ଟି ଓ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨ଟି ମଞ୍ଜୁରି ଲାଭ କରିଛି । ଏ ଯୋଜନାଟି ଭୂମି ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହୋଇଛି । ରାଜ୍ୟ ରିଲିଫ୍ ଓ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ପାଣ୍ଠି ସ୍ଥାପନ କରିବା ପାଇଁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଛି । ସମବାୟ ଋଣ ଅନୁଷ୍ଠାନମାନଙ୍କଠାରେ ଋଣ ବାବଦରେ ଯେଉଁ ଟଙ୍କା ବାକି ପଡ଼ିଛି, ଅଥଚ ଆଦାୟ ହୋଇ ପାରୁ ନାହିଁ; ତାହାକୁ ନିକାଶ କରିଦେବା ପାଇଁ ଏହି ପାଣ୍ଠି ଖୋଲାଯିବ । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ, ବନ୍ୟା, ମରୁଡ଼ି ପ୍ରଭୃତି ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ କାରଣଯୋଗୁ ଋଣ ଟଙ୍କା ବାକି ପଡ଼ିଥିଲେ ତାକୁ ନିକାଶ କରି ଦିଆଯାଇ ପାରିବ । ତାହାହେଲେ ସମବାୟ ଋଣ ସମିତିଗୁଡ଼ିକର ସ୍ଥିତି ଉପରେ ଆଞ୍ଚ ଆସିବ ନାହିଁ ।

ବହୁସଂଖ୍ୟକ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀ ସମବାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସକାଶେ ଦରକାର ପଡ଼ୁଛନ୍ତି । ଏଭଳି କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ତାଲିମ କରିବା

ପାଇଁ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ସମ୍ବଲପୁରଠାରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସମବାୟ ତାଲିମ ଅନୁଷ୍ଠାନ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି । ପ୍ରତି ବର୍ଷ ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ୪୦ଜଣ ବିଭାଗୀୟ ଓ ୮୦ ଜଣ ଅଣବିଭାଗୀୟ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କୁ ତାଲିମ କରାଯାଏ ।

ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମବାୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଚାର କରିବାପାଇଁ "ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ସମବାୟ ୟୁନିୟନ" ନାମକ ବେସରକାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅଛି । ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ୁଛି । ଏହାକୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦିଆଯାଉଛି ।

(୧୧) ସମୂହବିକାଶ ଓ ଜାତୀୟସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା

ସମୁଦାୟ ରାଜ୍ୟରେ ୩୦୭ଟି ବ୍ଲକ ସ୍ଥାପିତ ହେବ ବୋଲି ହିସାବ କରାଯାଇଛି । ବିପୁଳ ବିଭାଗ ବ୍ଲକ ଓ ସମୂହବିକାଶ ବ୍ଲକକୁ ମିଶାଇ ୧୯୫୬-୫୭ରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ।

(ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକ)	(ଭାଗ)	(ସଂଖ୍ୟା)
	(୧) ୧୯୫୪-୫୫ (ଅପ୍ରେଲ)	୩
	(୨) ୧୯୫୫-୫୬ (ଅପ୍ରେଲ)	୮
	(ଅକ୍ଟୋବର)	୧୩
	(୩) ୧୯୫୬-୫୭ (ଅପ୍ରେଲ)	୧୪
	(ଅକ୍ଟୋବର)	୨୦
ବିପୁଳବିକାଶ ବ୍ଲକ	(।) ୧୯୫୬-୫୭ରେ	୧୫
	ମୋଟ	୭୩

ସମୂହବିକାଶ ବ୍ଲକ	(୧) ୧୯୫୩-୫୪	(ଅପ୍ରେଲ)	୧
	(୨) ୧୯୫୫-୫୬	(ଅପ୍ରେଲ)	୧
	(୩) ୧୯୫୬-୫୭	(ଅପ୍ରେଲ)	୮
		(ଅକ୍ଟୋବର)	୩
		ମୋଟ	୧୩

୧୯୫୭-୫୮ରେ ଆଉ ୫୦ଟି ନୂଆ ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକ ଖୋଲିବା ଓ ୧୩ଟି ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକକୁ ସମୂହବିକାଶ ବ୍ଲକରେ ପରିଣତ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଥିଲା । ସମୁଦାୟ ବ୍ଲକ ଖୋଲିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାର ରାଜି ନ ହେବାରୁ କେବଳ ୩୮ଟି ବ୍ଲକ ଖୋଲାଯାଇଛି । ୧୯୫୭ ଅପ୍ରେଲରେ ଚାଲୁ ହେଉଥିବା ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ୭ଟିକୁ ସମୂହବିକାଶ ବ୍ଲକରେ ପରିଣତ କରାଯାଇଛି ଓ ଆଉ ୪ଟିକୁ ୧୯୫୭ ଅକ୍ଟୋବର ମାସ ଠାରୁ ସମୂହବିକାଶ ବ୍ଲକରେ ପରିଣତ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ୧୫ଟି ବିପୁଳ ବିକାଶ ବ୍ଲକ ଓ ୨୩ଟି ସମୂହବିକାଶ ବ୍ଲକକୁ ମିଶାଇ ରାଜ୍ୟରେ ମୋଟରେ ୧୨୪ଟି ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକ ଅଛି ।

୧୯୫୮-୫୯ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସାରେ ୧୯୫୮ ଅପ୍ରେଲ ମାସରେ ୧୨ଟି ନୂଆ ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକ ଖୋଲାଯିବ ଓ ୩ଟି ଜାତୀୟ ସଂପ୍ରସାରଣ ବ୍ଲକକୁ ସମୂହବିକାଶ ବ୍ଲକରେ ପରିଣତ କରାଯିବ । ୧୯୫୮ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ନୂଆ ବ୍ଲକ ଖୋଲିବା ବିଷୟରେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରାଯାଇ ନାହିଁ ।

(୧୨) ପଞ୍ଚାୟତ

ପଞ୍ଚାୟତ ସେକ୍ରେଟେରୀ ନିଯୁକ୍ତି ସକାଶେ ଗ୍ରାମ-ପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ :—ପ୍ରତି ସେକ୍ରେଟେରୀଙ୍କ ଦରମା ବାବଦରେ ମାସିକ ୮ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବାପାଇଁ ସ୍ଥିର ହୋଇଛି । ଅବଶିଷ୍ଟ ଟଙ୍କା ଗ୍ରାମ ଫଣ୍ଡରୁ ଦିଆଯିବ । ମାସିକ ୧୨ ଟଙ୍କା ହିସାବରେ ମହଙ୍ଗା ଭତ୍ତା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯିବ । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୨,୩୪୩ ଜଣ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ସେକ୍ରେଟେରୀ ଏ ସୁବିଧା ଲାଭ କରିବେ ।

ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପମ୍ପ ଓ ହାଡ଼ସିଝା କଳ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ମେକାନିକ୍ ଓ ଫୋରମ୍ୟାନ ନିଯୁକ୍ତି :— ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ପମ୍ପ ଓ ହାଡ଼ସିଝା କଳ ଓ ଅମ୍ବର ଚରଖା ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଇଛି । ଏଗୁଡ଼ିକର ଯଥାର୍ଥ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ଲାଗି ମିସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଫୋରମ୍ୟାନ୍ ଆବଶ୍ୟକ । ଏଥି ସକାଶେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧,୨୦,୦୦୦ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧୩ ଜଣ ମିସ୍ତ୍ରୀ ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ଓ ଆଉ ୩୭ ଜଣ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ ।

ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ସେକ୍ରେଟେରୀମାନଙ୍କ ତାଲିମ ପାଇଁ ଗ୍ରାଣ୍ଟ :—୧୯୫୮-୫୯ରେ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ପଞ୍ଚାୟତ ସେକ୍ରେଟେରୀମାନଙ୍କ ତାଲିମ ପାଇଁ ୫୦ଟି ପାଠଚକ୍ର ଓ ଚଳମାଣ ତାଲିମ ଶିବିର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧୮୮ଟି ଓ ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୬୦୦ଟି ପାଠ୍ୟଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଛି ।

ଅର୍ଥକର ଯୋଜନା ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ଋଣ :—ଦ୍ୱିତୀୟ ଯୋଜନାକାଳରେ ମାଛ ଚାଷ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ

ଅର୍ଥକର ଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ଋଣ ଦେବା ସକାଶେ ୧୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୬-୫୭ରେ ୧½ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଋଣ ଦିଆଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଋଣ ଦେବାପାଇଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୧୯୦ଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତଙ୍କୁ ଏଭଳି ଋଣ ଦିଆଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୫୦ଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତଙ୍କୁ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଋଣ ଦିଆଯିବ ।

ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ଋଣ; ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ତିଆରି :— ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡକୁ ସାରରୂପେ ଲୋକେ ଯେପରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ, ସେଥିପାଇଁ ହାଡ଼ଗୁଣ୍ଡ ତିଆରି କରିବା ସକାଶେ ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତମାନଙ୍କୁ ଋଣ ଦିଆଯାଉଛି । ୧୯୫୭-୫୮ରେ ଏଥିପାଇଁ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା । ୧୦୦ଟି ପଞ୍ଚାୟତକୁ ଋଣ ଦେବା ସକାଶେ ୧୯୫୮-୫୯ରେ ମଧ୍ୟ ୧ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି ।

ଶସ୍ୟଗୋଲା ନିର୍ମାଣ :— ରାଜ୍ୟର ୨,୩୪୩ଟି ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ ମଧ୍ୟରୁ ୧,୨୩୩ଟି ପଞ୍ଚାୟତ ପାଇଁ ଶସ୍ୟଗୋଲାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହାଛଡ଼ା ମୟୂରଭଞ୍ଜ ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ୩୦ଟି ଖମାରକୁ ଶସ୍ୟଗୋଲାରେ ପରିଣତ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୮-୫୯ରେ ୫ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ବ୍ୟୟରେ ୬୦ଟି ଶସ୍ୟଗୋଲା ତିଆରି କରିବାପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତାବ କରାଯାଇଛି । ୧୯୫୭-୫୮ ମସିହାରେ ୧୧୨ଟି ଶସ୍ୟଗୋଲା ତିଆରି ହୋଇଥିଲା ।

★ ମୁଦ୍ରାକର—ପଣ୍ଡିତ ଅନସୂୟା ପ୍ରସାଦ ପାଠକ
ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା-ସମବାୟ ପ୍ରେସ, କଟକ—୧୫,୦୦୦ ★

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ରାଜ୍ୟପାଳ

ଶ୍ରୀ ଯଶୋବନ୍ତ ନାରାୟଣ ସୁଖ୍‌ଠଣକର

ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳ

ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଡକ୍ଟର ହରେକୃଷ୍ଣ ମହତାବ—ପଲିଟିକାଲ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ସର୍ଭିସେସ୍ ଓ ଅର୍ଥ ।

ଶ୍ରୀ ଲିଙ୍ଗରାଜ ପାଣିଗ୍ରାହୀ—ଘରୋଇ, ଶିକ୍ଷା ଓ ଆଇନ ।

ଶ୍ରୀ ରାଧାନାଥ ରଥ – ବିକାଶ ।

ଶ୍ରୀ ଦୀନବନ୍ଧୁ ସାହୁ—ଶିଳ୍ପ, ଖଣି ଓ ଭୂତତ୍ତ୍ୱ ।

ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟପ୍ରିୟ ମହାନ୍ତି—ରାଜସ୍ୱ, ଅବକାରୀ ଓ ସ୍ୱାୟତ୍ତଶାସନ ।

ଶ୍ରୀ ଶୈଳେନ୍ଦ୍ର ନାରାୟଣ ଭଞ୍ଜ ଦେଓ—ପୂର୍ତ୍ତ ।

ଶ୍ରୀମତୀ ବସନ୍ତମଞ୍ଜରୀ ଦେବୀ—ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଓ ଥଇଥାନ ।

ଶ୍ରୀ ପବିତ୍ରମୋହନ ପ୍ରଧାନ—ଆଦିବାସୀ, ଗ୍ରାମମଙ୍ଗଳ ଓ ବାଣିଜ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀ ନୀଳମଣି ରାଉତରାୟ—ଯୋଗାଣ, ଯାତାୟାତ ଓ ଶ୍ରମ ।

ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମର୍ଦ୍ଦରାଜ ଦେଓ –ନଦୀ-ଉପତ୍ୟକା ଉନ୍ନୟନ ।

ଉପମନ୍ତ୍ରିଗଣ

ଶ୍ରୀ ବୀର ବିକ୍ରମାଦିତ୍ୟ ସିଂହ ବରିହା—ଆଦିବାସୀ ଓ ଗ୍ରାମମଙ୍ଗଳ ।

ଶ୍ରୀ ଶାନ୍ତନୁକୁମାର ଦାସ—ଗ୍ରାମପଞ୍ଚାୟତ, ମତ୍ସ୍ୟପାଳନ ଓ ସମବାୟ ।

ଶ୍ରୀ କୁମୁଦଚନ୍ଦ୍ର ସିଂହ—ଯାନବାହନ ଓ ଲୋକସଂପର୍କ ।

ଶ୍ରୀ ହିମାଂଶୁଶେଖର ପାଢ଼ୀ—କୃଷି ।

ମେଟ୍ରିକ୍

ଓଜନ ଓ ମାପ ପ୍ରଣାଳୀ

ମେଟ୍ରିକ ଓଜନ	ବାଲେଶ୍ୱରୀ ଓଜନ	ପାଉଣ୍ଡ ଓଜନ
୫୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୫୩।୪୭ ତୋଳା	ପା୧୧୦।୪ ଆଉନ୍ସ
୨୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୨୧।୩୫ ,,	ପା ୪୪।୧ ,,
୧୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୧୦।୫୭ ,,	ପା ୨୨।୧ ,,
୫ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୫।୨୯ ,,	ପା ୧୧ ଉଣ୍ଡ
୨ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍	ସେ ୨।୧୧ ,,	ପା ୪।୭ ଆଉନ୍ସ
୧ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍ (୧୦୦୦ ଗ୍ରାମ୍)	ସେ ୧।୭ ,,	ପା ୨।୩ ,,
୫୦୦ ଗ୍ରାମ୍	୪୩ ତୋଳା	ପା ୧।୧½ ,,
୨୦୦ ଗ୍ରାମ୍	୧୭ ତୋଳା	୭ ଆଉନ୍ସ
୧୦୦ ଗ୍ରାମ୍	୮½ ତୋଳା	୩ ,,

ବାଲେଶ୍ୱରୀ ୧ ମହଣ = ୩୭.୩ କିଲୋ

ବାଲେଶ୍ୱରୀ ୧ ସେର = ୯୩୩ ଗ୍ରାମ୍

୧ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ = ୧୦୦ କିଲୋ ଗ୍ରାମ୍ = ମ ୨।୨୭ ସେର (ବାଲେଶ୍ୱରୀ)
= ପା ୨୨୦।୭ ଆଉନ୍ସ।

୧୦ କ୍ୱିଣ୍ଟାଲ = ୧ ମେଟ୍ରିକ୍ ଟନ୍ = ମ ୨୬।୩୨ ସେର (ବାଲେଶ୍ୱରୀ)
= ପା ୨୨୦୪।୧୦ ଆଉନ୍ସ।

୧ କ୍ୱାଟ = ୫୦.୮୦ କିଲୋଗ୍ରାମ୍

୧ ପାଉଣ୍ଡ = ୪୫୪ ଗ୍ରାମ୍

R. B. Co-op. Press, Cuttack